

Po veliki proračunski razpravi v senatu

Beograd, 28. marca. V soboto je bila parlamentarna razprava o proračunu za leto 1938/39 zaključena s glasovanjem v senatu. Državni gospodarski zakon je bil torej pravočasno odobren. Proračunska razprava v samem senatu je bila zelo zanimiva. Od nje je malo prodrla v javnost, toda tem več pozornosti je vzbudila v onih političnih krogih, ki so ji mogli slediti. Debatu so nosili v glavnem člani senatorskega kluba Jugoslovenske nacionalne stranke, ki šteje sedaj sicer samo 16 senatorjev, a je ostal v senatu predstavljatelj jasne politične linije ter visokega moralnega in intelektualnega nivoja.

Posebno so se v teh razpravah odlikovali ne samo s poznavanjem problemov, z odločnostjo nastopa in s širokoprčnostjo svojih pogledov ter s svojimi govornimi sposobnostmi, senatorji dr. Andjeljnović, dr. Kramer, Ivan Pucelj in dr. Nemec. V finančnem odboru senata, ki je moral proračunsko razpravo opraviti v treh dneh in je zaradi tega zboroval vedno daleč čez polnoč, so imenovani senatorji v podrobni analizi samega proračuna in zlasti še finančnega zakona obravnavali nebroj velikih in malih, splošnih in lokalnih vprašanj ter so v marsikaterem problemu izjavili neposredno ali pa vsaj posredno razčiščenje.

Senator dr. Kramer je v finančnem odboru zlasti obdelal splošne gospodarske in upravne probleme, senator Pucelj pa je podvrgel podrobni analizi vladno politiko. Oba slovenska senatorja sta se javljala za besedo skoraj pri vsakem ministru.

Pri proračunski razpravi v plenarnih sejah senata pa so dajali ton in držali višino zopet predvsem govorniki iz opozicije. V načelni razpravi so bila posebno pomembna izvajanja senatorja dr. Kramerja, ki je zaključil vrsto govornikov z dvurnim govorom, v katerem je podal preizkus današnje države in narodne politike in izjavil zaključke, ki so vzbudili splošno pozornost tudi izven senata. Njegova izvajanja o potrebi nacionalne solidarnosti v težkih in usodepolnih časih, katere preživlja Jugoslavija, in njegova naznaka, po kateri poti je treba iskati izhoda iz zamočenega položaja ter omogočiti krenko, a tudi uspešno delo za našo notranjo konsolidacijo in ojačanje obrambe sposobnosti našega naroda v vsakem pogledu, so napravila globok vtis. Silen dojem je zapustil govor senatorja Pucelja o koroškem vprašanju pri razpravi o zadevah zunanega ministristva.

Poglavje zase so bili govorili senatorja dr. Andjeljnović, in to tako oni polemičnega značaja, kakor tudi njegova analiza zunanje politike, ki jo je obeleževalo ne-

le izvrstno poznavanje mednarodnih dogodkov, temveč tudi dokumentirano dokazovanje pravilnosti govornikove teze. Seveda so se opozicijski govorniki javljali tudi v plenarnih sejah k večini resorov. Senator dr. Nemec, je zlasti pri ministrih pravde in notranjih del ter pri raznih finančnih vprašanjih s svojo temeljito pravniško erudicijo, solidnim poznavanjem pre mnogih podrobnosti in s treznostjo svojih pogledov mnogo doprinesel k temeljitosti razprav. Z veliko pozornostjo je senat poslušal govore dveh mož, katerih imeni poznava vsa Jugoslavija: senatorja dr. Petra Zeca, ki je govoril o splošni državni politiki, in senatorja Jeremije Živanovića, ki je prvič izstopil iz svoje prostovoljno si naložene rezerve, da spregovori pri resoru ministristva prosvete resne in tehtne besede o vzgoji naše mlade generacije in posebno o delu in dolžnostih učiteljstva in profesorstva, predvsem pa prosvetne uprave same.

Zaključni govor o celokupni debati je imel senator dr. Kramer, ki je z velikim poznavanjem materije podvrgel analizi predvsem histvene in najbolj pomembne odredbe finančnega zakona, v katerih se zrcali današnja politika vlade in iz katerih so razvidne njene namere za bodoče leto. Nisi omenimo končno še senatorja Milana Marjanovića, enega naših političnih »starcev«, ki pa je s svežostjo svojih pogledov in z razumevanjem današnjih problemov najresnejše dopolnil število odličnih govornikov iz tabora JNS.

Kar je tudi pri tej debati bilo še posebej značilno in razveselivo, je dejstvo, kako se formira v širokih vrstah jugoslovenskih nacionalistov stvarna vsebina jugoslovenskega programa. Pri Hrvatih in Srbih se je razodevalo isto razumevanje za posebne slovenske probleme, kakor pri Slovencih za hrvatska in srbska vprašanja. Govorniki, ki so razlagali načelna stališča jugoslovenskih nacionalistov napram aktualnim potrebam in nalogam današnjice, so s krenko odločnostjo, globoko resnostjo in ono širokoprčnostjo, ki sega do skrajnih mej bistvenih državnih in narodnih interesov, formulirali svoje nazore. Nič ni bolj značilno kakor dejstvo, da je glasilo dr. Mačka, ki je v najostršem nasprotju napram jugoslovenskim nacionalistom lojalno dalo izraza globokemu vtisu dr. Andjeljnovićevega govora o hrvatskem vprašanju, nazivajoč njegova izvajanja besede zastrižene financa.

V razpravah finančnega odbora in plenuma je bilo dano mnogo pojasnil, med njimi tudi nekaj zelo zanimivih za naše slovenske kraje in razmere. Na to vprašanje se še povrnemo.

Görling v Gradcu, Göbbels na Dunaju

Propaganda za ljudsko glasovanje je v polnem razmahu

Velika zborovanja povsod

Dunaj, 29. marca. o. Danes popoldne ob 14. je prispel z letalom v Avstrijo nemški propagandni minister dr. Göbbels. V Aspernu, kjer je njegovo letalo pristalo na tamošnjem letališču, so mu priredili svečan sprejem. Tudi na vsej poti od Asperna do Dunaja so mu tisoglasje množice prirejale manifestacije.

Kakor pred njim Hitler in Göring se je tudi dr. Göbbels nastanil v hotelu »Imperial«. Nocoj govori na velikem propagandnem shodu v bivšem severozahodnem kolodvoru. Na Dunaju namerava ostati do četrtna in bo v tem času sprejel večje število deputacij. Jutri popoldne se bodo pri njem zglasili zastopniki dunajskih umetnikov. V četrtek popoldne se bo z letalom vrnil v Nemčijo, kjer bo še tisti večer govoril na sličnem propagandnem zborovanju v Vratislavi.

Gradec, 29. marca. w. Nocoj po 18. uri se je maršal Göring iz Leobna in Eisenberga s posebnim vlakom pripeljal v Gradec, kjer so mu že na postaji priredili velik sprejem. S postaje se je v družbi graških voditeljev narodnih socialistov odpeljal po mestu ves čas med velikimi ovacijami množic. Zvečer se je odpeljal v delavski okraj Eggenberg, kjer je bilo v tamkajšnji tovarni vagonov veliko zborovanje.

Pred svojim odhodom iz Leobna je bil Göring tudi v donavskih toplicah. Izjavljal je, da bo Alpine Montan vključena v veliki koncern Herman Göring-Werke. V Eisenbergu je izjavil, da se bo produkcijska železna ruda na štajerskem v najkrajšem času podvojila.

Obisk v Celovcu

Celovec, 29. marca. AA. (DNB). Vodja nemškega sporta von Tschammer und Osten se je danes pripeljal v Celovec.

Poljske pripombe k Hitlerjevemu govorom

Varšava, 29. marca. AA. (DNB). Zdjaki je nemški kancelar Hitler začel s svojo agitacijo za plebiscit. Poljska telegrafska agencija ugotavlja, da v vseh njegovih govorih prihajata do izraza dve glavni gesli: 1. da je priključitev Avstrije k nemškemu rajhu gotovo dejstvo in da bo plebiscit ta politični akt svečano vnesel v knjigo nemške zgodovine, 2. da je narodni socialistični rajh zaščitnik vseh Nemcev po vsem svetu. Poljska telegrafska agencija prinaša tudi obširno poročilo, v katerem ponavljajo posebno tiste dele iz Hitlerjevega govora v berlinskem Sportpalastu, ki podčrtavajo pravico nemškega naroda do samoodločevanja.

Prof. Jagić ostane

Dunaj, 29. marca. o. Prof. dr. Nikola Jagić, o katerem se je večeraj poročalo, da je bil kot vodja dunajske vsučiliške klinike odstavljjen, je danes sporočil, da bo ostal na svojem mestu.

London, 29. marca. h. Dunajski poročalec »Daily Maila« poroča, da so iz neznanih razlogov zaprli prof. dr. Otona Löwija z graške univerze, ki je leta 1936 skupno s sirom Dalejem dobil Nobelovo

nagrado za medicino in fiziologijo. Drugega avstrijskega Nobelovega nagrajenca prof. Ervina Schrötingerja prav tako z graške univerze, ki je dobil l. 1933. Nobelovo nagrado za fiziko, so zaradi njegovega protinacističnega udejstvovanja odpustili iz službe.

Sprememba pri glasbenem festivalu v Firenzi

Dunaj, 29. marca. h. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Firence, da so spremenili spored firenškega glasbenega tedna, tako da ne bosta nastopila dirigent Bruno Walter in režiser Wallerstein, ki sta žida. Izvajanje Brahmsovega »Requiem« bodo povelili kakemu arijskemu dirigentu.

Audience ministra Alfierija

Beograd, 29. marca. AA. Ob 11. dopoldne je Nj. Vel. kraljica Marija sprejela v audience v dvorcu na Dedinju italijanskega ministra za ljudsko kulturo Alfierija. Pol ure nato je ministra Alfierija v Belih dvorih sprejel Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

Beograd, 29. marca. AA. Ob 6. popoldne je kraljevski namestnik dr. Stanković sprejel v audience italijanskega ministra Dina Alfierija in prebil z njim okoli pol ure v razgovoru.

Beograd, 29. marca. a. O priliki otvoritve Razstave portretov v toku stoletja je italijanski poslanec Indelli s svojo gospo privedel na italijansko poslanstvu kosilo na čast visokemu pokrovitelju razstave Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu. Na kosilu »so bili tudi predsednik vlade dr. Stojadinović, ministar Alfieri, prosvetni ministar Magarašević, ministar dvora Antić, maršal dvora Čolak-Antić, beograjski župan Vlada Ilčić in drugi odlični povabljeni.

Proračun podpisan

Beograd, 29. marca. p. Finančni minister Letica je bil večeraj v audience pri Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in pri obeh kraljevih namestnikih dr. Peroviću in dr. Stankoviću. Pri tej priliki je bil podpisan proračun s finančnim zakonom za leto 1938/39, ki bo stopil v veljavo s 1. aprilom.

Odkritje spomenika

Jurija Bianchinija

Split, 29. marca. o. Ob 10-letnici smrti prvega dosmrtnega predsednika Jadranske straže bivšega podpredsednika vlade in velikega jugoslovenskega ideologa Jurija Bianchinija, je Jadranska straža v Splitu danes odkrila pokojniku doprni kip na dvorišču novega doma Jadranske straže. K otvoritvi so prišli poleg zastopnikov lokalnih oblasti tudi vojni ministar general Marić v spremstvu poveljnika naše vojne mornarice viceadmirala Polića in poveljnika jadranske divizije generala Isalovića, zagrebški župan dr. Bečić in drugi.

Beleške

Socialističen shod v Ljubljani

V nedeljo dopoldne je bil v Ljubljani shod pristaveb bivše socialno-demokratske stranke. Zborovanje je bilo izredno dobro obiskano tako, da so ljudje napolnili prostorno dvorano Delavske zbornice in vse priključene prostore, pa morali stati še na dvoršču. Glavni referent je bil znani socialistični voditelj dr. Zivko Topalović iz Beograda. Obširno je govoril o sporazumu združene opozicije, ki ga je označil kot enega največjih dogodkov v našem političnem življenju zadnjega časa. Pomanjkljiv se mu zdi sporazum samo zaradi tega, da ne računa z delavstvom, ki mora odločilno sodelovati pri vsem bodočem političnem dogajanju. Končno je orisal potrebo, da dobi socialistično delavstvo zopet svojo stranko in svobodne strokovne organizacije.

Izvajanja dr. Topalovića so zborovalci sprejeli z velikim odobravanjem. Nato je bivši predsednik Delavske zbornice g. Sedelj govoril o raznih aktualnih socialnih zadevah delavstva, zlasti o delovnem času, o minimalnih mezdah in o starostnem zavarovanju. Tudi on je končal s poudarkom zahteve po delavski socialistični stranki.

Predsednik g. Stanko je zaključil zborovanje, ki je poteklo brez vsakega incidenta.

Kulturnopolitični

program JRZ

O govoru senatorja dr. Luja Vojnovića, ki je nastopal kot glavni govornik kluba senatorjev JRZ, smo že poročali. »Vreme« objavlja izvešček iz njegovih izjav, kjer je dokazoval, da je Jugoslaviji nujno potrebna prosvetna centralizacija. Dalje je govoril o potrebi nacionalne vzgoje naših srednješolcev. Rekel je, da mora biti »vzgoja naše srednješolske mladine jugoslovenska, ne pa pokrajinska. Mladi jugoslovenski generaciji je treba vliiti jugoslovensko mišljenje, da bo naša in njem svojo narodno individualnost, ker je moje globoko prepričanje, da ni raznih individualnih tipov, nego samo en tip — jugoslovenski.«

Končno je razpravljaj senator dr. Vojnović o univerzah. »Kakor so mi realne gimnazije antipatične, tako mi je tudi antipatična absolutna avtonomija univerz, ker pomeni to znižanje našega kulturnega obzorja za nekaj stopenj. Zaradi tega je predlagal tudi ukinitve svobodne volitve profesorjev, ker je to »veliko zlo.«

Nadškof dr. Stepinac o inteligenci

V Zagrebu so imeli jezuiti postne duhovne vaje za katoliške akademike in akademike. Zaključka se je udeležil tudi zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac. Imel je daljši nagovor, v katerem je pozival akademike naj ostanejo zvesti svojim katoliškim organizacijam. »Časi v katerih živimo so težki, je med drugim rekel. »Često smatramo katoliške intelektualce za nazadnjake. Na njihov naslov je čuti kaj neokusne šale. Dobri položaji so zanje skoraj nedosegljivi, ako se ne odrečejo svojemu prepričanju. Pogosto jih proglašajo za sovražnike naroda, ako ne rečejo svoj amen tudi najbolj neverjetne izpade posameznikov, ki so vzeli patent na patriotizem... Neredko slišimo danes govoriti, da razumnost ne pripada ljudstvu. Ako more napredovati človek brez glave in možgan, potem lahko napreduje tudi ljudstvo brez zdrave in poštene inteligence. Zaradi tega ljudstvo ne more odklanjati sodelovanja z inteligenco, ki mu hoče dobro.«

Govor nadškofa dr. Stepinca tolmačijo v zagrebških političnih krogih kot odgovor na izvajanja nekaterih ideologov hrvatskega kmetijskega pokreta, ki poskušajo čim bolj poglobiti razlike med hrvatsko vasjo in mestom ter izdelati do popolnosti teorijo o »pokvarjeni gospodi«.

Nova centralna banka

Novosadski »Dan«, ki je sedaj glasilo JRZ, poroča iz Beograda, da je zopet aktualno vprašanje ustanovitve Privilegirane industrijske banke. Izdelani so že vsi potrebni načrti za ustanovitev tega novega centralnega denarnega zavoda, ki bi naj omogočil postopno nacionalizacijo industrije v naši državi. Privilegirana industrijska banka bi razpolagala s sredstvi do dveh milijard dinarjev. Njena funkcija bi bila prvenstveno v kreditiranju zasebnikov za nakup industrijskih podjetij ki so sedaj še v tujih rokah.

Volitve v veliki bosanski občini

V nedeljo so bile občinske volitve tudi v Zavidovičih v Bosni. Postavljene so bile tri liste. Lista JRZ je dobila 1430 glasov, lista jugoslovenskih nacionalistov 1038, lista HSS pa 843 glasov.

Zanimivo gasilsko zborovanje

Iz Gornje Radgone nam pišejo:

V torek 2. t. m. je bil izredni občni zbor tukajšnje gasilske čete, v kateri je bil poslušan sedem let tajnik g. Franc Snoj, sedanjí i. podžupana državnega gasilske zveze. Za občni zbor je bilo med članstvom veliko zanimanje, ker je šlo za odpravo raznih nesoglasij v vodstvu čete. Predsednik g. Joža Hraščelj je otvoril zborovanje in najprej prečital dopis, s katerim je g. Snoj opravičil svojo odsotnost. Poročal je nato o vzrokih, zakaj je bil sklican izredni občni zbor. Rekel je, da se je kriza v četi začela že pred letom dni, ko je dotedanji aglini četni poveljnik g. Stane Cividini zaradi nasprotstev z g. Snejom odstopil. Razmere se niso zboljšale in 9. marca t. l. je iz enakih razlogov odstopila celotna uprava ter sklicala izredni občni zbor. V nasprotju z g. Snejem je prišel tudi predsednik sam, ker je smatral, da je v četi treba gledati predvsem na dolžnosti in prospeh te važne obmojne organizacije. Za volitve sta bili predlagani dve listi, prva z dosedanjim predsednikom Hraščeljem, druga z g. Snejem na čelu. Za listo g. Hraščelja je bilo oddanih 33, za Snejovo pa en glas. Članstvo je izid volitev sprejelo z velikim aplavzom. Za poveljnika je bil nato zopet izvoljen g. Cividini. G. Snoj ni več v upravi svoje matične čete.

Tipičen primer

V Kopitarjevi ulici imajo zadnje čase hude in težke skrbi s svojimi »tjavajoci« pristasi. Krščanski socialisti se nikakor ne čujejo ukloniti diktatu in hodijo svojo pot. Profesor Kocbek s svojimi ne odneha in zanaša svoje »razkolniške« misli celo med širše sloje pristaveb; zdi se, da ima že vedno med mlado tako zvano katoliško inteligenco, ki v masah poseja njegova predavanja in navdušeno pritrjuje njegovim izvajanjem. Tudi med duhovščino se pojavljajo zelo močne struje, ki imajo povsem druge nazore, kakor pa gospodje pri »Slovenec«. O katoliški akademski mladini in njenem gledanju na pereče probleme niti ne govorimo, saj fantje svojega mišljenja prav nič ne prikrivajo. Povrh vsega so zapeli nad slovensko zemljo še pomladanski viharji, ki so posebno v nedeljo močno razgnali oblake.

Po vsem tem je razumljivo, da se prizadeji ozirati na vse strani, da bi kje zagledal grešnega kozla, ki bi mu naprtili svoje grehe in ga poslali v puščavo delat pokoro... Izbral so si senatorja dr. Grgo Andjeljnovića in z njim seveda tudi neizogibno JNS, češ, da sta napadla slovensko Akademijo znanosti in umetnosti in se zopet enkrat pokazala »sovražnika slovenskega naroda.« Gospodje ne bi bili zvesti svojim preizkušenim tradicijam, če ne bi po svoje prikrili pravi smisel Andjeljnovićevega govora. Dočim je navedel dr. Andjeljnović ustanovitve slovenske Akademije kot primer, kako se pri nas sistematično goji in oblikuje nacionalna in kulturna individualnost, trdi »Slovenec«, da je napadal ustanovitev te akademije. Pri tem je glasilo katoliške akcije zamolčalo nadaljevanje izvajanj dr. Andjeljnovića, ki je dejal: ker ni bilo izvedeno načelo skupne jugosloven-

ske akademije z odseki v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, imajo seveda Slovenci ravno tako pravico do svoje akademije, kakor jo imajo Srbi s svojo Srbsko akademijo. Dodal je še, da privoščijo Slovincem iz srca lastno Akademijo znanosti in da ji želi vse najboljše. Vse to je dični organ Kopitarjeve ulice zamolčal. Enako pa je zamolčal govor glavnega govornika svoje lastne stranke, člana senatorskega kluba JRZ, dr. Luja Vojnovića, ki se je tudi dotaknil vprašanja akademij znanosti in umetnosti.

Senator dr. Lujo Vojnović je namreč v imenu JRZ povsem preciziral nazor, da potrbujemo Jugoslovenci samo eno akademijo znanosti, ki naj bi imela svoj sedež v Zagrebu. Ta akademija naj bi imela tri sekcije: slovensko, srbsko in hrvatsko, ki bi skupaj predstavljale znanstveno in umetniško vrednost, kakršne še dolgo ne bo mogla predstavljati niti beograjska Srbska, niti zagrebška Jugoslovenska in ne nova ljubljanska Akademija znanosti in umetnosti. Proti tej zamisli ni protestiral niti senator Smodelj, niti njegovi kolege, kljub temu da jih je dr. Andjeljnović opozoril na to in jih povprašal, kako je mogoče spraviti predlog dr. Vojnovića v sklad z neosnovanimi in tendencioznimi izpadi »Slovenca« zaradi njegovega (Andjeljnovićevega) govora. Gospodje so molčali, kakor molči »Slovenec«. A kljub temu bo »Slovenec« o prvi priliki zopet lagal, da je JNS proti Slovincem in on edini njihov zagovornik, obenem pa še glasnik morale, postojenja in resnice...

Razvoj dogodkov pri nas pa dokazuje, da so ljudje že dobro izpregledali vso to dvoletno igro in slepmenje gospodov iz Kopitarjeve ulice in da jo tudi primerno ocenjujejo in honorirajo.

„Življenski prostor cerkve“

Dunajska »Reichspost«, ki je bila do poslednjih sprememb v Avstriji glavno glasilo katoliških vladnih krogov, objavlja v svoji številki z dne 26. t. m. čisto drugače inspiriran članek pod naslovom: »Življenski prostor cerkve«. V članku pobija trditve, da bi si bila pravilno razumljena krščanstvo in narodni socializem v nasprotju, kakor so to katoliški krogi v Avstriji »dosledno šepetali avstrijskemu ljudstvu.« List sedaj med drugim ugotavlja:

»Zakon krvi ni nasproten božjemu zakonu, ker je sam božji zakon, saj spada v oni večni red, ki ga je Bog dal vsemu svojemu stvarstvu. Zato ni le narodni, temveč naravnost verski zločin, ako klika političnih egoistov, kakor se je to v nemški zgodovini večkrat zgodilo, pod kakršnokoli krinko izvrši separatistično izdajstvo... Kadar to-

rej narodni socialist poziva k narodni ednosti, postopa v duhu pozitivnega krščanstva. Ako bi se v Nemčiji ne bil pojavil narodni socializem, bi bile nemške cerkve kvečjemu le še muzeji, kinematografi ali gledališča, samostani pa kaznilišnice, če ne celo razvaline. Seveda se navzile temu lahko pojavijo nasprotja v odnosajih cerkve in stranke, toda ta nasprotja niso v programu, temveč samo v naravi ljudi. Še vedno se najdejo ljudje, ki mislijo, da se cerkev ne more pečati samo z dušebrižništvom in večnimi, nadzemskimi stvarmi, češ, da to pomeni »umik cerkve v zakristijo«. Toda tu ne gre za zakristijo, temveč za oltar, kajti kje naj srce cerkve udarja, ako ne tu, v zakramentu in v božji besedi? Samo tu, ne pa v posvetnem in političnem je pravi življenski prostor cerkve...

Velikonočne šolske počitnice

Beograd, 29. marca. Po odredbi ministristva prosvete bodo letošnje velikonočne počitnice trajale 12 dni in sicer skupno za vse šole v državi. Začele se bodo v petek, 15. aprila in končale v torek, 26. aprila. Dne 27. aprila se bo začel zopet redni pouk. Počitnice bodo tako obsegale katoliške in pravoslavne velikonočne praznike, ki si letos sledijo v razmaku samo enega tedna.

Poslanik Purić pri Boncourju

Pariz, 29. marca. AA. Zunanji minister Paul Boncour je dopoldne sprejel jugoslovenskega poslanika Purića, zatem pa nizozemskega in norveškega poslanika.

Zasedanje železniških strokovnjakov Male antante

Split, 29. marca. o. Teden dni je v Splitu zasedala komisija železniških strokovnjakov Male antante. Razpravljala je o enotnem pravilniku za počitniški, priljazni in blagovni promet v državah Male antante ter med njimi. Danes je zaključila prvo polovico svojega dela. Sestavljene so bile določbe glede potniškega in priljaznega prometa. Vprašanja, ki se tičejo blagovnega prometa, bo komisija obravnavala na svojem bližnjem zasedanju v Rumuniji.

Legitimacije za delavce in nameščence

Beograd, 29. marca. p. »Službene novine« so danes objavile uredbu z zakonsko veljavo, ki jo je izdal ministrijski svet na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje ter na osnovi § 84 finančnega zakona za 1937/38. Uredba predpiše legitimacije, odnosno delavske knjižice za vse delavce in nameščence. Te knjižice bodo veljale tudi kot javne izkaznice. Razen tega je minister za socialno politiko in narodno zdravje predpisal pravilnik o posredovanju dela.

Gostovanje bolgarskih igralcev

Beograd, 29. marca. p. Davi sta prispela iz Sofije predsednik udruženja gledaliških igralcev Kirov in upravnik kooperativnega teatra v Sofiji Stanev, da bi v naših večjih mestih organizirala gostovanje bolgarskega zadržnega gledališča.

Velik uspeh dirigenta Matačića v Budimpešti

Budimpešta, 29. marca. AA. Po izredno uspešnem gostovanju zagrebškega pevskega društva »Lisinski« je snoti nadarjeni jugoslovenski glasbenik Lovro Matačić dirigiral budimpeštanskemu koncertnemu orkestru ter se mu je posrečilo popolnoma osvojiti glasbeno obnovo madžarske prestolnice. Koncert je bil pod regentovim pokroviteljstvom v veliki dvorani budimpeštanske repute, kjer je prostora za 1200 ljudi. Občinstvo je po vsaki točki nagradilo umetnika Matačića z viharim poskanjem. Posebno globok vtis so na občinstvo naredile skladbe Baranovskega in Gotova. Koncerta se je udeležila vsa budimpeštanska elita med drugimi poslanik dr. Vukčević. Madžarski listi ugotavljajo soglasno velike Matačićeve umetniške sposobnosti ter ga postavljajo med prve evropske dirigente.

Jugoslovensko-rumunsko trgovinska zbornica

Beograd, 29. marca. p. Na pobudo gospodarskega sveta Male antante je jugoslovensko-rumunsko društvo v Beogradu sklenilo pod okriljem svoje uprave ustanoviti jugoslovensko-rumunsko trgovinsko zbornico, ki bo pospeševala trgovinske odnose med Jugoslavijo in Rumunijo.

Napredovanje

Beograd, 29. marca. p. Napredovali so 6. v 5. položaju skupino profesorjev dr. Roman Savnik, Branko Golubović, in Maks Stanovnik na II. Rafael Bačar na III. realni gimnaziji, dr. Ivan Vrečar in dr. Milica Grošelj na klasični gimnaziji v Ljubljani ter Ivan Mlinar in Franjo Rojsek na realni gimnaziji v Celju.

Hud orkan nad Norveško

Oslø, 29. marca. AA. Silen orkan, ki je divjal preteklo nedeljo nad Norveško, posebno ob zahodni obali, je povzročil ogromno škodo. Pravijo, da je bil to najsilovitejši orkan zadnjih 17 let. 40 ribičev je utonilo. V eni sami družini je izgubilo življenje 5 članov in sicer oče ter 4 sinovi.

Mednarodni šahovski turnir v Lodžu

Lodž, 29. marca. V VII. kolu je igral Pirc proti Appelu Niemcevičevu obrambo in je gladko dobil. Najdžor je v ortodoksnem damskem gambitu osvojil kmeta in v lepi končnici porazil Regedzinskega. Ellis skases je v francoski igri proti Suliku osvojil figuro in z lahkoto zmagal. Dr. Seitz je proti Stahlbergu igral gambit zelo slabo, tako da je šved v briljantni končnici zmagal. Dr. Tartakower si je sicer proti Petrovu v Collejevem sistemu priboril majhno prednost, ki pa ni zadostovala za zmago. Igra se je končala neodločno. Kolski je v češki obrambi s prodiranjem vezanih kmetov porazil Steinerja. Järstenfeld je igral zelo napeto igro s Frydmanom in končno zmagal.

V VIII. kolu so bili naslednji rezultati: Foltys : Sulik neodločno. Stahlberg je porazil Gerstenfelda, Frydman je remiziral s Pircem, Petrov s Kolskim, dr. Tartakower je porazil Najdžorfa. Dr. Seitz je v časovni stiski pokvaril svojo pozicijo in je izid negotov. Partija Menšikova — Regedzinski se je razvila v nejasno končno težkih figur. Aljehinova obramba Steiner — Appel je bila prekinjena v poziciji, v kateri imata obe stranki ugodne šanse.

Appel je v VI. kolu prekinjeno partijo proti Gerstenfeldu dobil, Foltys pa je porazil Menšikovo.

Stanje po VIII. kolu: Pirc 6 in pol, Stahlberg 6, Ellis skases 4 in pol (1), Foltys in Gerstenfeld 4 in pol, dr. Tartakower 4 (1), Frydman, Kolski in Petrov 4, Appel in Regedzinski 3 in pol (1), Najdžor 3 in pol, Steiner 2 in pol (2), Sulik 2 in pol, Menšikova 1 in pol (1), dr. Seitz 1 (1).

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Jasno v primorju in zapadnih predelih, v ostalih krajih se bo zjasnilo, ne ponekod bo nekaj dežja ali celo snega. Ponoči bo precej hladno.

Zagrebška: Vse kaže, da se bo vreme zboljšalo. Temperature se bodo dvignile, le znočnica bo še nekoliko oblačna. Dunajska: Povečini jasno.

Naši kraji in ljudje

Italijanski minister na Oplencu in Avali

Kakor smo že poročali, je bila v nedeljo v Beogradu otvorjena velika zgodovinska razstava slovitih italijanskih slikarjev. K otvoritvi razstave je v zastopstvu italijanske vlade prisel v Beograd minister za ljudsko prosveto g. Dino Alfieri, dočim je bil znani italijanski gospodarstvenik in bivši minister grof Volpi že poprej v Beogradu. Oba sta s svojimi spremljevalci v ponedeljek posetila Oplenec in Avalo ter položila velika venca na grob kralja Aleksandra in na grob neznanega junaka. — Naša slika nam kaže prizor z Avala, ko polaga minister Alfieri venec ob spomenik na grobu neznanega junaka

Proslava skladatelja dr. Antona Schwaba

Številne čestitke, lep koncert v polnem gledališču

Celje, 29. marca. »Pojdemo v Celje, po belo veselje!« (Oton Zupancič), je bila večerjarska parola vseh, ki sprostijo skladatelja dr. Antona Schwaba in cenijo njegovo delo za prosvetno slovenske glasbe. Ves dan so deževali v jubilatno prijazno stanovanje v Olginem dvorcu čestitke: brzojavke, pisma, razglednice. Družina, ki se je bila za to izredno slovesnost vsa zbrala okoli svojega ljubega očeta, je imela obilo posla.

Razumljivo pa je, da slovesno praznovanje tega pomembnega dne ne bi imelo polnovrednega zaključka na drug način, kakor da je Celjsko pevsko društvo v razprodanem gledališču zapelo pod vodstvom svojega temperamentalnega pevovodje gospoda Pece Seruže skrbno pripravljeno kar 13 slavljenčevih skladb, bodisi v moškem in mešanem zboru in še s samospeli s spremljevanjem klavirja. Kar malo predolga in utrudljiva je bila ta velika maša. Toda pesem za pesmijo je užigala vzhodno poslušalstvo do dolgo trajajočih neponehajočih aplavzov. Vrh predstavnika CPD g. prof. Fink je pred koncertom v temeljitem, izčrpnem zasnovanem nagovoru orisal bogato glasbeno delo dr. Antona Schwaba. Potem smo pa z užitkom poslušali glasbene cvetke iz skladateljevega vrta. Posamič izvajanje ne moremo naštevati, ker bi to »Jutro« vzel preveč prostora. Zbor CPD v moški in mešani postavi sta kompaktna in lepo zvenita. Edina njihova napaka je, da preveč forsirata in včasih kar kričita. Zato so lepo umerjene dinamično fino od-

tehtane pesmi dosegle mnogo večji učinek, kakor tiste, v katerih je zbor odprl vse zavornice svojega vselega navdušenja za močan in silen izraz. Da je dr. Schwabova maša vse njegove skladbe najprijetnejša pesem našega naroda tudi to pot našla globok odmev v srcih vseh prisotnih ni treba posebej poudarjati. To je tudi zasluha odlične sopranistkinje gospe Helene dr. Rajhove. Pa se je tudi solist-baritonist g. Andro Štrukelj ob smiselnem klavirskem spremljevanju gđ. Milene Oražneve kar srečno predstavil. In slednjič ne smem zamolčati, da je v »Zlati kangljici« ljubko s svojim mehkim glasom gostolela gđ. Fanci Štrukljeva. Ad hoc sestavljeni orkester je potreben za svojo trudoljubnost pohvale, vendar do homogenosti in glasbeno-prepričevalnega izraza manjka še precej stopenj po lestvici navzgor.

Po srednjem odmoru so se oglasili pred jubilatno na odru vprico zbora vsi granulatanti. Zastopniki društev so mu prinesli vence, cvetja, skladatelj prof. Vasilij Mirk mu je čestital v imenu uprave Ipavčeve župe v Mariboru. Jaz sem izpregovoril par Prelgovčevih porednih besedi, da sem pa to zabrisal, sem mu pa iz velikega spoštovanja poklonil svoj najnovejši mešani zbor na besedilo pesnice Mare Tavčarjeve, ki ga bo prvo izvajalo Celjsko pevsko društvo. — Predsednik Hubadove župe JPS g. dr. Anton Švigelj je pa dr. Schwabu brzojavno čestital.

Snočni večer je bil lep in vreden počastitve našega zaslužnega glasbenega mojstra.

Z. P.

Očeta so zastrupili in obesili

Razkritja o zločinu, izvršenem pred desetimi leti

Vače, 29. marca. Orožniški komandir Strajnar na Vačah je znan kot spreten kriminalist. Razvozljaj je že nekatere uganke in spravil tega ali onega zakrknjenega grešnika, kamor spada. V središču pozornosti so zdaj njegova razkritja v Brezniku pod Sv. Goro. Pojasnjuje se žalostni grehi v družini Osočnikov, ki so znani v vsem svetogorskem okolišču kot najpremožnejši kmetje. Orožniki z Vač so prišli na sled starim grehom ob priliki tatvine zlate ure, ki je bila ukradena kmetu Brodarju v Kandršah.

Brodarjeva zlata ura

je bila že dalje časa družinska dragocenost, ki so jo shranjevali v kamri v stari skrinji. Precej časa so jo pogrešali in zaman uigabili, kdo bi bil tat. Slednjič je padel sum na Stefana Osočnika. Čeprav ni bil potreben zaslužka, je Stefan nekoč prišel k Brodarjevu na dnino. Ko se mu je ponudila prilika, je izmahnil zlato uro iz nezaključene skrinje. Ko so ga orožniki prišli, se je kmalu vdal in trdil, da je vzel uro zato, ker ni dobil zaslužka takoj izplačane. Ure pa ni hotel vrniti. Pripovedoval je, da jo je procal nekemu znanu v Trbovljah za boro 50 din. Toda orožniki so Trboveljčana zaman iskali, človeka s takim imenom, kakor ga je navajal Stefan, ni v Trbovljah. Pri ponovnem zaslišanju in preiskovanju se je izkazalo, da je Stefan podaril ukradeno zlato uro neki svoj prijateljici. Kmalu nato sta se Stefan in dekle spila. Ko so se orožniki zglasili pri dekletu, so neprisilovano prišli na dan skrivnosti, ki segajo celo desetletje nazaj.

V drami »Veriga« nam kaže pisatelj Finžgar, kako lahko pri nas na deželi zaradi kratke verige, ki so jo našli pri zapuščenem vodnjaku, nastane med sosedoma usoden prepir. Prav tako je bilo tudi v Brezniku. Med kupom kamenja se je našel star železen obroč. Osočnikovi so trdili, da je obroč njihov, sosedje Jgrovi pa so ga trdili za svojega. Obroč, ki ni vreden počenega groša, je povzročil razprtijo med sosedmi, ki so si bili dolga leta najboljši prijatelji. Ko so zdaj prišli orožniki z Vač preiskavat zadevo ukradene zlate ure in so se zglasili pri Jgrovih, so jim ti podali vse navedbe o zagonetni smrti gospodarja Osočnika, ki se je moral pred 10 leti posloviti od življenja.

Osočnik je napovedal samomor

Gospodar Jože Osočnik je pred 10 leti posodil svojemu svaku Grilu z Vrha pri Kandršah 35.000 din. Gril je bil zadolžen, pa se je upal s posojilom spraviti iz težav. Toda prišlo so naden nove nesreče in posojila ni mogel vrniti. Zlezel je popolnoma

v želodec obešenega gospodarja znake nekake strupa. Drobno je bilo poslano v kemijsko preiskavo. Toda čez čas je ves dogodek prešel v pozabo. Kakor se govori, je bilo v gotovem pogledu tega krivo tudi pomanjkanje kreditov v resoru ministrstva pravde. Govorice so se sčasoma poglegle. Toda nič ni tako skrito, da ne bi nekoč postalo očito.

Smrt starega Osočnika pojasnjena

Vdova Marija Osočnikova je nekaj let po moževi smrti navezala prijateljsko razmerje z Jgrovim sinom Francetom. Kazalo je celo, da se bosta poročila. V takšni intimnosti je vdova zaupala Francetu, da njen mož Jože ni umrl po lastni volji, temveč da ga je ona s svojimi sinovi spravila s sveta. Dala mu je čaja s strihinomom. Ko je mož použil čudno pijačo, se je taloj zgrozil in obupan zajokal: »Žena, kaj si storila! To ni nikak čaj, strupa si mi dala!« — Kmalu nato je Osočnik podlegel. Ponosi so odnesli lastnega očeta na kozolec in mu ovili vrv okrog vratu. Saj verjetnost za samomor je povečalo govorjenje obupanega moža, ki je prej sam pravil, da se bo zaradi izgube posojila obesil.

Zdaj je vse to izpovedal orožnikom Francu Joger, trdeč, da mu je tako pripovedovala vdova Marija. Prav enako pa izpoveduje tudi Jakob Joger, ki je bil prijatelj z Osočnikovimi fanti. Osočnikov Stefan mu je prav tako pravil, kako so sredi noči obešali očeta, ko je kar na naglem podlegel.

Tako so torej orožniki z Vač razkrili zločin, storjen pred 10 leti. Seveda so takoj aretirali vdovo Marijo in sina Stefana. Jgrova fanta Jaka in France sta bila zaslišana in sta z zavestjo polne odgovornosti potrdila resničnost svojih izpovedi. Mati in sin sta bila prepeljana sodišču v Ljubljano, nato pa je državno tožilstvo iz Ljubljane odredilo, da pripeljejo oba v Ljubljano. Ob tem so aretirali še drugega Osočnikovega sina, ki je bil že zdoma in so ga pošikali v službo.

Dogodek je zgrozil vso prostrano okolico. Ob tej priliki pa se je obudil spomin tudi na nenačano smrt 15letne hribovske deklice, ki so jo pred leti našli mrtvo. Bila je ustreljena iz lovske puške. Preiskava je ugotovila, da jo je zadel neki kmetič fant po nesrečnem naključju, ko je snažil svojo lovsko puško. Beležimo govorico, ki trdi, da je bilo mlado dekle zapeljano. Oblastva raziskujejo zdaj tudi ta primer, da se dožene, ali je bila smrti mladega dekleta res kriva zgolj nesreča.

Odprava denarnih pismonoš v Ljubljani

Iz trgovskih krogov v Ljubljani nam pišejo:

Kakor poročajo iz Beograda, bo po naredbi ministrstva pošte in brzojava izvršena reorganizacija poštne dostavljalne službe v Ljubljani. Posebni denarni pismonoše se odpravijo in njihov posel bodo prevzeli redni pismonoše. Ljubljana ima do sedaj 35 pismonoš in 6 denarnih dostavljalcev. V bodoče naj ima 40 pismonoš, ki bodo opravljali ves dostavljalni posel. S to odredbo pridejo pismonoše, a tudi najširši krogi ljubljanskega prebivalstva z dežja pod kap v pravem smislu te prirovice. Kako naj pismonoša, ki že do sedaj hodi okrog natorjen s pismi, sodnimi dostavitvami, rekomandiranimi in porto dopisi, opravlja še denarni posel s podpisovanjem in izplačevanjem, to je uganika, ki je jako težko rešljiva za vsakogar, ki količkaj pozna sistem dostavljanja. Prva posledica bodo nove zamude pri dostavljanju pošte. Druga bo preobremenitev osebja, ki je že danes prevelika. Splošno se priznava, da ima Ljubljana že sedaj premalo pismonoš, a kljub temu naj se njihovo število še zniža! Ne razumljivo je, kdo je mogel kaj takega predlagati. Ne moremo verjeti, da bi tak predlog stavila ljubljanska pošta ali pa poštna direkcija. Pripominjamo, da je zagrebška direkcija sličen poskus za Zagreb odločno odklonila in da bo torej te svojevrstne reorganizacije deležna menda samo Ljubljana. Svar je tem bolj žalostna, ker stopi nova razporeditev že 5. aprila v veljavo.

LUIS TRENKER — JUTRI V KINU UNIONU!

Premiera njegovega najnovejšega in najgrandioznejšega visokoalpinskega filma izdelanega po C. Hänslovem romanu »DER KAMPF UMS MATTERHORN«

Uspešen razvoj Vodnikove družbe

Vsa lanska naklada je bila oddana do zadnje knjige

V ponedeljek zvečer je imela redni občni zbor Vodnikova družba. V dvorani Zveze kulturnih društev zbrane člane je pozdravil predsednik, ravnatelj Rasto Pustoslavšek in se s toplo občutenimi besedami spomnil predvsem bivšega družbinega podpredsednika dr. Ljudevita Pivka in drugih dveh med letom umrlih ustanovnih članov: Josipa Turka in notarja Lava Sevnika. Prav tako je pletno omenil dva pokojna družbina poverjenika: Josipa Lapajnetta in Frana Pogačnika.

Nato je predsednik prečital poročilo književnega referenta, pisatelja dr. Ivana Laha, ki zaradi boleznih ni mogel prisostvovati obnemu zboru. Književni referent omenja v uvodu svojega poročila razveseljivo dejstvo, da je Vodnikova družba kljub krizi, o kateri tožijo predvsem kulturni delavci in podjetniki, oddala vse, kar je lani napisala. To priča, da ima družba že trdne korenine v narodu in da vlada med njo in članstvom najboljša soglasje. Ta uspeh pa ni bil dosežen s kakršnim popuščanjem glede književnega programa, nasprotno, zdi se, da mora družba iz starih kolotočev iskati novih poti dobre ljudske literature.

Nato je književni referent dr. Lah napovedal za letošnje leto štiri knjige. Poleg Vodnikove pratike v redakciji prof. dr. Pavla Karlina bo izšla družba povest Lovžeta Zupanca »Tretji rod«, ki opisuje povojne razmere v naših kočevskih krajih dalje povest dr. Iva Šorlija »Novi dom«, ki obravnava usodo begunske družine iz našega Primorja. Četrta knjiga bo spis prof. Janka Orožna »Karadžor-

dževići, posvečen dvajsetletnici naše svobodne narodne države. Ta knjiga bo prikazala čitatelju štiri vladarske osebnosti: Karadžorža, Aleksandra, Petra Osvoboditelja in Aleksandra Zedinitelja.

Občni zbor je z zadovoljstvom odobril ta mnogo obetajoči knjižni program. Družbin tajnik dr. Pavel Karlin je poročal o notranjem poslovanju družbe. Posebej je omenil slavnostno odobrovo sejo v spomin 180letnice rojstva Valentina Vodnika, označil s številskimi deli družbine pisarne in se zahvalil naprednemu tisku za pomoč pri reklamih. Ob koncu je napovedal, da bo Vodnikova družba v novem poslovnem letu stopila v stik z našimi izseljenci in njih organizacijami ter jim darovala večje število svojih knjig.

Po blagajniškem poročilu Milana Sterlekarja je povzel besedo družbin gospodar profesor J. Vrhovnik, ki je uvodoma izjavil, da lahko V. d. privkari po 1. 1930 zabeležil vesel pojav: članstvo ni padlo, marveč je celo lepo napredovalo, kar pomeni v današnjem razmerah velik uspeh. Od 1. 1931. do 1. 1936. je družba vsako leto nazadovala v številu članstva; posebno občuten padec ji je povzročila gospodarska kriza 1. 1932., ko je izgubila 2798 članov. V preteklem poslovnem letu je štela skupaj 13.451 članov; v primeri z 1. 1936. je torej število naraslo za 379.

Teritorialno je bilo članstvo razdeljeno naslednje: Ljubljansko okrožje 8208 čl. (porast 303), mariborsko 4346 (porast 248 čl.), banovine izven dravske 635 (padec 165), kraji izven države 105 (padec 7). V ljubljanskem okrožju izkazuje največji porast srez Radovljica, za njim pa slede po

VIM

ČISTI VSE

... tudi kopalne kadi

Vso nesnago in vse madeže od rje boste z lahkoto odstranili, ne da bi se bilo treba bati, da ostanejo sledovi na emailju.

Slepar Klaus izročen sodišču

Oblastva sumijo, da je tudi vohuni

Maribor, 29. marca.

»Konzula« Edgaria Klause je mariborska policija snoči po večernem temeljitem zaslišanju izročila v zapore mariborskega okrožnega sodišča. Ko so Klausu sporočili, da ga bodo izročili sodišču ter da ga bodo po prestani sodni kazni izročili preko meje, je pričel »konzul« Klaus milo prositi, naj ga nikar ne izročijo nemškemu oblastvom, ker mu je ljubše vse drugo, ka-

kor pa to. Ta njegova prošnja je umevna, če sklepamo iz raznih okoliščin, da ima na vesti precej stvari na teritoriju današnje Nemčije, saj je dolga leta živel v Nemčiji in je stalno potoval iz Maribora na vse strani.

Pri snočnem zaslišanju je Klaus priznal, da ni bil konzul, ampak le konzularni uradnik. Vendar mu na policiji niso verjeli, ker ne razpolaga Klaus z nobenim originalnim dokumentom. Pač pa je zelo verjetno, da je »konzul Klaus« pričel svojo »slajno« kariero kot krojač. Ugotovilo se je namreč, da si je hlače vedno sam likal in da je ta posel opravljal naravnost mojstrsko. Tudi vedo nekateri mariborski krojači povedati, da je bil Klaus pri posku-

snjah oblek silno kritičen in tako strokovno več, da so se krojači kar čudili, kako da se »konzul« tako temeljito spozna na krojaške strokovne izraze. To daje sklepati, da je bil »konzul« v svojih mladih letih najbrže krojač. To domnevo potrjuje tudi okolnost, da je bil »konzul« vedno elegantno oblečen ter kakor vhit.

Pri zaslišanju »konzula Klause« se je dognalo, da je tudi »specialist za dobavo nemških mark«. Nekaterim je namreč obljubljal, da jim preskrbi nemške marke po tečaju 9 din, četudi je znašal točaj marke 16 din. Kako je »konzul Klaus« to mogel izvesti brez lastne škode, je zaenkrat še neugotovljeno. Zdi se pa, da niso prizadeti videli v pretežni večini slučajev niti svojih dinarjev, niti mark.

Klaus si je s prijazno besedo in svojim finim vpludnim ter prepričevalnim nastopom znal pridobiti povsod, kamor je stopil, precejšnje zaupanje. O tem vedo mnogo povedati mariborski trgovci, kjer je nakupoval razne potrebščine, za katere pa jim je pod rafinirano iztuhanimi pretvezami ostal dolžan lepe zneske. Žrtve zaupanja so postale tudi številne mariborske trafikantije, ki so se takoj ob prvem poročilu, ki ga je objavil tukajšnji »Večernik« v soboto in ponedeljek, pohitele na policijo, kjer so prijavile svoje terjatve. »Konzul Klaus« je imel posebno rad cigare in je samo pri eni trafikantiji ostal dolžan 1500 dinarjev. Vse te žrtve bodo trpko občutile posledice lahkovernega zaupanja.

Tukajšnja oblastva so imela g. »konzul« Klause tudi na sumu, da se peča z vohunstvom. K temu sumu je dajal Klaus povod s svojimi številnimi potovanji na vse strani in pa s tem, da je imel v vlakih dolge in neprekinjene konference s tujimi osebami, ki jih naši varnostni organi niso poznali. To smer preiskave pa je tukajšnja policija opustila, ker ni bilo za to domnevo nikakršnega dokazilnega materiala. Zaradi tega domnevajo, da je »konzul« Klaus iskal po vlakih novih poznanstev ter novih žrtev za svoje nečuvne sleparske podvige, saj mu je bilo z zgovornostjo in fantastičnimi gospodarskimi zasnovami, ki jih je pričaral pred očmi svojih sopotnikov, zelo lahko pridobiti si njihovo zaupanje, čim je spoznal, da imajo ono ranljivo točko, s katero je Klaus najbolj računal: lahkovernost, naivno in otroško zaupljivost.

Smrtna žrtev nesreče na Vrhniki

Ljubljana, 29. marca.

Na cestah v mestu in okolici se zadnji čas spet množe prometne nesreče. V ponedeljski izdaji smo poročali o dveh hudih karambolih, ki sta se drug za drugim pripetila v soboto in nedeljo zvečer v šiški in na smartinski cesti, da sta morala dva vozača nevarno ranjena na kirurški oddelek. Davi je prišlo do precej hude nesreče na Tržaški cesti nasproti znani Zalogarjevi tovarni kvasa. Z dvorišča tovarne se je pripeljal na kolesu 26-letni mizarški pomočnik Rado Malenšek, ki stane na cesti IV št. 11 v Rožni dolini. Prav tedaj je pridrvel po cesti avtomobil, ki je Malenška podrl, da je oblezel nezavesten, s hudimi poškodbami po glavi in životu, pretresel si je tudi možgane. Reševalci so Malenška brž prepeljali v bolnišnico.

Okrog 10. pa se je na glavni cesti na Vrhniki pripetila podobna, a še hujša nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Z motociklom se je po cesti peljal 26-letni pekovski pomočnik Franc Jurac, po rodu iz Prevalj in zaposlen pri pekovskem mojstru Ignaciju Rotarju na Stari poti na Vrhniki. Nasproti mu je privozil vojaški avtomobil in Jurac se je na lepem znašel pod njim. Dobil je hude notranje in zunanje poškodbe. Ko so prišli reševalci iz Ljubljane, da ga prepeljejo na kirurški oddelek, je bil še pri zavesti. V bolnišnici pa mu zdravniški kišub najskrbnejši negi niso mogli več rešiti življenja. Še malo pred 16. uro je Jurac poškodbam podlegel.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Domače vesti

V Jakopičevem paviljonu

Razstava, ki so jo priredili trije mladi slikarji, Slovaki Mikuláš Galanda iz Bratislave ter Miha Maleš iz Ljubljane in Zoran Mušič iz Maribora, je v naši javnosti po pravici vzbudila mnogo živega zanimanja. Razstava je zvela vse štiri dvorane paviljona in obsega blizu 500 slik, lesorezov, litografij, gvašev, ujedank, linorezov, risb in originalne keramike.

Miha Maleš: Julija Primicova

Veliko večino razstavljenih del tvorijo lesorezi, linorezi in keramike Mihe Maleša, da nam njegova udeležba nudi nazoren retrospektivni pregled vsega njegovega umetniškega razvoja, hkrati pa daje priliko redko bogatega izbora. Posebno pozornost zasluži gvaši Zorana Mušiča, čigar ustvarjanje je sredi najbolj razgibane dinamike in se s pomembnimi uspehi bori za čim popolnejši izraz v smislu čiste koloristike. Oba domača umetnika sta že prve dni prodala lepo število razstavljenih del.

Mikuláš Galanda, ki se je slovenskima tovarišema pridružil z okrog 50 litografijami, risbami in radirankami, je mlad profesor iz Bratislave, ki se je z Jakcem in Malešem učil pri mojstru Brömseju v Pragi. Galanda je razstavljal med drugim že na Biennali in v Moskvi in predstavlja zanimiv primer v iskanju sodobne umetniške forme. Razstava bo odprta samo do nedelje, zato naj se ljubitelji umetnosti podvzajo z obiskom.

OTVORITEV modnega salona

ZA DAME IN GOSPODE!

Predvajanje pomladnih modelov

ZA DAMO IN GOSPODA

v sredo 30. t. m. ob 5. uri pop in pol 9. uri zvečer, v novih prostorih na Mestnem trgu št. 24.

SOUVAN - CO

MODERN TAILORING.

Radi velikega zanimanja prosimo, da si pravočasno rezervirate prostore!

* Nemški državljani (bivši avstrijski zvezni državljani) v dravski banovini in plebiscitu. Nemški konzulat nas je naprosil, da objavimo: Glasovnice za volitev dne 10. aprila izda proti izkazu z veljavnim potnim listom ekspozičura nemškega konzulata iz Zagreba v Ljubljani. Potni list je sicer tudi potreben za potovanje iz Jugoslavije in za vrnitev po volitvi. Obmejni prebivalci potujejo tudi lahko iz Jugoslavije in se vrnejo na podlagi prelaznice obojestrane karti. Te osebe prejmejo glasovnico — če nimajo potnih listov — proti izkazu z avstrijskim domovinskim listom, odnosno opcijskim dekretom. Ekspozičura Ljubljana ni v stanju, da odgovarja na posebna vprašanja. Nadaljnja potovanja sledijo po časopisu.

* Redni občni zbor občinskega odbora Jadranske straže v Ljubljani bo dne 8. maja ob 9.30 uri dopoldne v prostorih Narodne čitalnice v Kamniku po običajnem dnevnem redu.

Proti trdi stolici in hemoroidom spremljanjem s pritiskom krvi, močnim utripanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefovica« gorenica že davno preskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefovica« voda deluje mlo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 15. 485/35

* Obmejni dravogradske srez bo imel 3. aprila lepo slavo, na katero se že pripravljajo z vso vestnostjo. Mladinski zbor iz Prevalj, Guštanja, Dravograda, Vuzevca in Mariborske prirede skupen krožni nastop ob pol 11. v Guštanju, v Dravogradu pa ob 16. uri. 200 mladih zbranih pevcev bo izvajalo skupno in posamezno koroško in narodno pesmi. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel srečni načelnik g. Milač. Pričakujemo, da bo znajo občinstvo ceniti namen in pomen prireditve. Koncert bo prenašal iz Dravograda Radio Ljubljana.

* Mednarodni ekspresni parniki na Dunaju so nastopili službo letošnje sezone v ponedeljek. Doslej so brodovi največje mednarodne ekspresne plozbe na Dunaju pluli pod avstrijsko zastavo, zdaj pa plujejo pod nemško. To so največji potniški brodovi vseh Dunava »Uranus«, »Saturnus« in »Helioc«. Po velikosti se more z njimi meriti samo rumunski reprezentativni parnik »Carol II.«, ki je najmodernejši potniški parnik na vsem Dunavu.

* Dom likovne umetnosti v Zagrebu. Trg kralja Petra spada med one dele Zagreba, ki so dolga leta čakali na definitivno ureditev. Na trgu je lep park in zdaj urejujejo pločnike okrog novega reprezentativnega posloja Doma likovne umetnosti, ki je bil zgrajen po načrtih velikega umetnika Ivana Meštrovića. Dom lo odprl letos v jeseni in prirejena bo takrat reprezentativna umetniška prireditev. Dom bi bil moral biti odprt že lani, a se to ni zgodilo, ker je znanjalo denarnih sredstev za popolno dovršitev. Zdaj je dobilo Hrvatsko društvo umetnosti pol milijona od banke uprave in ravno toliko tudi od mestne občine, kar je zadostovalo za dovršitev doma.

ARMATURE ZA PLIN, VODO IN PARO tovarna LUTZ, LJUBLJANA — SSKA, TELEFON 32-52.

* Zaradi nerodnosti, ki so se dogajale v preteklih letih, ob priliki odhajanja rekrutov v stalni kader, je pristojna upravna oblast odredila, da rekruti med potjo ne smejo obiskovati točilnic alkoholnih pijač ter se morajo pokoravati vsem odredbam občinskih oblasti. Rekruti tudi izven točilnic (na cesti, železnici, kolodvoru) ne smejo sprejemati alkoholnih pijač, niti jih nositi s seboj. Zaradi zaščite javnega miru in reda ob priliki odhoda rekrutov v stalni kader je vsem točilnicam alkoholnih pijač prepovedano, da rekrutom in njihovu spremstvu v času, ko odhajajo v stalni kader, tožijo pijače. Prepoved velja za občine, iz katerih prihajajo rekruti, kakor za občine skozi katere potujejo do komande. Prekrški te narredbe se bodo kaznovali z denarno globo ali zaporom.

* Na svoj 70. rojstni dan je umrl gospod Albin Konrad, postajenačelnik v pokloju iz Gornjega Dolca. Pokojnik, značajan mož in vzoren družinski oče, je bil znan ne samo v železničarskih krogih, marveč je imel mnogo prijateljev in znancev daleč naokrog. Zapustil je hčerki Berto in Viko. K večnemu počitku ga bodo položili jutri ob 16. pri Sv. Križu v Ljubljani. — V ljubljanski bolnišnici je umrla gospa Pavla Maličeva, dolgoletna zvesta in marljiva uslužbenka trdnice Lovra Demšarja. Pogreb bo danes ob 14. — Pokojnika blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

Za spomlad

po zmernih cenah, svilene

charmeuse bluze

prinaša MELA — Tyrševa 20

* Dva nova moderna parnika. V zadnjih letih so naša broderska društva vložila mnogo truda in gmotnih žrtv za povečanje plovnih parnikov. Jadranska plova je dala zdaj v splitski ladjedelnici zgraditi dva nova parnika »Sarajevo« in »Sumadija«. Oba sta zgrajena po najnovejšem modelu. Parnik »Sumadija« je že popolnoma gotov in bo po novem voznem redu prevzel dnevno progo Metković—Split in Split—Vis. Parnik »Sarajevo« pa bo dovršen v dveh mesecih.

* Podružnica Društva sv. Cirila in Metoda v Kranju je nakazala glavni družbi din 101, kateri znesek so darovali zavedni Čehi v družbi Slovencev za narodno-obrambni sklad kot izraz praktične vzajemnosti. Iskrena hvala!

* Železničarski izlet v Nemčijo. S 15. aprilom poteče rok prijavnosti za izlet v Nemčijo (München, Berlin, Siemens Hamburg, z obiskom Praga, Dunaja, Budimpešte) ter prosimo vse članstvo, ki si je rezerviralo mesta, naj pošlje še pismene prijave. Odhod iz Ljubljane med 16. in 20. junijem 1938. Prijave poslati na izletno vodstvo UJNZB, Ljubljana, Masarykova cesta, palača Grafike.

* Neprijeten doživljaj muzeja med potresom. V Kostanjici je povzročil potres velik strah muzejuju Mulabidju, ki je stal na minaretu glavne džamije. Baš ko je izgovoril prve besede molitve »Allah eghber«, se je začel minaret tresiti in muzej je seveda od strahu nehaj učitelj. Molitve ni nadaljeval in kar drel je po strmih stopnicah. Zvečer je iz previdnosti kar pred džamijo pozval vernike k molitvi.

Krtače za lase, glavniki, čopiči za rasiranje, zobne ščetke, najbolje vrste in najceneje pri »Nada«, parfumerija v Franciškanski ulici, Ljubljana.

* Poneverba pri davčni upravi v Metkoviću. Organi finančne direkcije iz Splita so izvršili pregled blagaine davčne uprave v Metkoviću ter ugotovili primanjkljaj v znesku 250.000 din. Takoj po tej ugotovitvi so zaprli šefa davčne uprave in nekega višjega kontrolorja. Ko je prišla komisija, se je šef davčne uprave obrnil na neke trgovce in spediterje v Metkoviću ter jih prosil, da bi mu posodili denar za kritje primanjkljaja. Trgovci so res zbrali okrog sto tisočakov, kar pa seveda ni zadostovalo.

* Pravda zaradi pol dinarja. Pred okrajnim sodiščem v Križevcih je razprava, ki kaže, zaradi kakšnih malenkosti se tožarji naši kmetje. V Vojakovcu je krava kneta Vukovića prišla na njivo soseda Colarića in poleptala nekaj krompirja. Colarić je zahteval cenitev škode. Škoda so mu cenili na 50 par, za cenitev pa je moral plačati 20 din. Ker teh 20 din in pol ni hotel plačati njegov sosed, ga je tožil. Vuković je bil seveda na plačilo obsojen in so takrat stroški narasli že na 120 din. Tega plačila se je Vuković seved še bolj branil in je tako prišlo sedaj do nove razprave, pri kateri bodo zaslišali kakih 6 prič. Trdovratna kneta se nečeta pobolati in pravda bo požrla zdaj najbrž kravo, ki je napravila za pol dinarja škodo.

* Novi roman Miška Kranjca, priljubljenega pripovednika, izide pri Slovenski matici, Obsegal bo 400 strani. Izide aprila pod naslovom »Kapitanovci«. Ta roman in Sedmokrani roman »Kaplan Martin Čedernace« in Kidričeve Zgodovine slovenskega slovstva 5. snopč stanejo skupaj 50 din. Slovenska matica v Ljubljani.

* Za velikočeno voščilo ima Družba sv. Cirila in Metoda v zalogi 6 vrst novih razglednic. Kupujte in uporabljajte CM razglednice, ker s tem podpirate našo narodno obrambno družbo.

* Mislite že sedaj na avtoizlete v Italijo: Gorica — Trst ali Padova Benetke, 2 do 4 dneve, 7. in 16. aprila. Brezplačna navodila pošlje na zahtevo »Društvo svet, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

* Posojilo na 400 odstotkov. V Alekseju je bilo te dni nenavadno zborovanje. Tega zborovanja ni nihče sklical in tudi oblastu ni bilo prijavljeno. Zbrali so se mnogoštevilni dolžniki znanega aleksinskega bogataša Stojana Pešiča. Temu veljaku se je po vojni bogastvo kar klopilo. Začel je z ne baš veliko vsoto denarja, katerega pa je znal izkoristiti na zelo ploden način. Kmetom je dajal posojila na visoke obresti. Po poklicu je bil mož oderuh ali »zelenaš«, kakor pravijo takim ljudem v Srbiji. Ko je med splošno krizo prišlo do zastoja v plačevanju dolžnih obrov, se je Pešič obrnil na sodnijo. Obresti pa so bile tako visoke, da dolžniki sploh niso prišli do tega, da bi vračevali glavnic, ker so jih že obresti same zadušile. Na zborovanju dolžnikov je bilo ugotovljeno, da so nekateri plačali za posojila obresti do 400 odstotkov. Nekdo si je izposodil 20.000 din, plačal je že 10.000 din, zdaj pa zelenaš zahteva od njega še 56.000 din. Pešiča cenijo danes na 20 milijonov in je vse to zaslužil z brezvestnim oderuštvom.

* Gozdni požar na Dolenjskem. V gozdu, ki je last g. Henigmana, posestnika v Toplicah in spada pod katastrsko občino Jurka vas, je nastal požar, ki je uničil štiri orale mladega nasada. Požar, ki se je zaradi suše in legega vremena hitro širil, so le s težavo pogasili. Domnevajo, da je povzročila požar hudobna roka iz sovraštva. To ni prvi primer, da se je posestniku v gozdu povzročila tako občutna škoda. Posestnik sam sicer sumi povzročitelja, a ga zaenkrat ne more ovaditi, ker mu zločina ne more dokazati.

* Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH. 1

* Za veliko noč izleti v Trst, Idrijo, Benetke ali Firenzo in v Graz. Prijave in informacije v izletni pisarni M. OKORN, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26—45. Vhod iz Prešernove ulice.

Tudi Vi, gospa, boste priporočali **VISETIL** TRIKO PERILO kakor hitro ga le enkrat oblečete

Iz Ljubljane

u— Smrt ugledne žene. Kakor smo beležili, je umrla gospa Mirija Žužkova po rodu Domladičeva, soproga sodnega nadsvetnika v pokloju g. Leopolda Žižka. Rajnica je bila uvidena blaga žena g. nadsvetnika, ki je služil kot predstojnik okrajnega sodišča nad 25 let v Postojni. Ob smrti njegove blage žene se vsi bivši uslužbenci v Postojni in drugod s toplo zahvalo spominjajo blage gospe in g. nadsvetnika, kateremu želijo, da preboli usodni udarec. Pokojna gospa je omogočala svojemu možu mirno družinsko življenje sredi takratnih razburkanih političnih razmer. Saj nemškotarstvo je bilo dovolj nagajivo, a g. nadsvetnik in njegova gospa sta ljubila zloj mir, poštenost in pravičnost. Ota plemenita sta pomagala, vsakomur, ki je bil njune pomoči potreben.

Kino SLOGA, telefon 27-30 Samo še danes ob 14.30 in ob 16. uri za mladino: izredni predstavi po skrajno znanih cenah. Cene od Din 2.50 do Din 6.50. SHIRLEY TEMPLE.

SIROTA MALA BOGATINKA.

Ob 19. uri premiera izredno napetega filma CHARLIE CHAN V EGIPTU Tajnosti faraonove grobnice!

u— Predvajanje filmov o prirodnih lepotač Čehoslovake, o sokolstvu in armadi vzbujajo v naših krajih mnogo pozornosti in občinstvo vsepovedno izraža tople simpatije do Čehoslovake. Prav posebno prisrčna manifestacija je bila v ponedeljek zvečer v kinu Matici. Dvorana je bila napolnjena do kraja, mnogi so morali oditi brez vstopnice. Vsa čas je v dvorani vladalo razpoloženje prave bratske in sestrsk skupnosti pripadnikov ljubljanskih sokolskih društev. Ko je Janez Pohar izgovoril uvodno besedo, je občinstvo porabilo priliko, da je izkalo tople ovacije konzulu CSR g. inž. Miškovskemu, prisrčno pa je pozdravljalo tudi prvega podstarost SKJ brata Gangla in prelsednika JC lige dr. Stareta. Slike prirodnih lepotač bratske republike, še prav posebno krasni posnetki Prage v cvetju, so vzbujali občudovanje. Silovito je občinstvo ploskalo, ko je uzrlo na platnu nesmrtnega prezidenta Masaryka in nato sedanega pogumnega krmarja čehoslovake usode dr. Edvarda Beneša. Kongres 36.000 čehoslovakeških legionarjev in množni prizori z zadnjega vsesokškega zleta v Pragi so bili pač najboljša duševna priprava za letošnjo veličastno sokolsko slavo v sreč. slovanstva. Posebno je učinkoval sijajno pripravljeno zvočni film o čehoslovaki armadi. Celotna predstava pa je bila harmonično zaključena s prvimi čehoslovakeškimi koloriranim filmom o svečanih čehoslovakeških kmetke mladine, kjer smo lahko občudovali najlepšo lepoto narodnih noč. Bil je ras lep, vzpodbuden večer.

KINO UNION, tel. 22-21 Danes nepreklicno zadnjokrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Žena je izginila... Burka! — P. Kamp, H. Moser, Theo Lingon, Lucie Englisch.

u— Francoski institut opozarja na prava, ki bo v četrtek 31. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih v Narodnem domu. Predaval bo g. profesor Jean Lacroix in sicer o današnjem stanju francoskega jezika. Vabljeni!

* Gospodarstvo po načrtu — problem. O tem nam bo danes predaval bivši minister socialne politike, univ. prof. g. dr. Andrej Gosar v »Klubu absolviranih trgovskih akademikov« v veliki dvorani Trgovske akademije ob 20. uri. K predavanju, ki bo obravnavalo današnje bolj in bolj pereče vprašanje smotrne gospodarstva, so vabljeni vsi, ki imajo zanimanje za sodobna gospodarska vprašanja. Vstop prost.

u— Ponovno opozarjamo članstvo ljubljanskih sokolskih društev na prava, ki ga priredi prosvetni odsek Škola I. drevo ob 20. v mali dvorani na Taboru. Naslov predavanja: »Sokolstvo — svetovni nazor«. Predava bo Jože Rus. Vabljeni zlasti člani in članice društvenih uprav in vadiateljskih zborov.

Proti slabemu vonju iz ust: zobna pasta Chlorodont

u— Prirodoslovno društvo v Ljubljani opozarja svoje člane na predavanje Jadranske straže, ki bo v sredo 30. t. m. ob 20. uri v restavraciji Zvezde.

u— Ljubljanski kvartet bo zaigral v ponedeljek prvič na svojem koncertu Blaž Arničev godalni kvartet op. 16. Novi kvartet Blaž Arnič ima 3 stavke, ki so izredno zanimivi in bodo prav gotovo ugajali koncertnemu občinstvu. Blaž Arnič se je dobro uveljavil pri nas kot skladatelj velikih simfoničnih del, je izredno plodovit in agilen ter se uveljavlja tudi kot koncertni igravec na orglah. Poleg Arniča izvaja Ljubljanski kvartet še Brahmsa in C. Francka, pri katerem sodeluje naša odlična pianistka Zora Zarnikova. Koncert bo v ponedeljek 4. t. m. v veliki filharmonijski dvorani.

u— J. n. a. k. Viteškega kralja Aleksandra I. Učitelj — Edinstvo. Danes bo v klubovem lokalu izredni občni zbor. Udeležba radi važnosti ovzema.

u— Vesela Bučarjevo izgo z godbo in petjem »Smuk smuk!« bodo ponovili Senjačkovci v soboto ob 20.15 in v nedeljo ob 16. uri. Delanje nas povede v planinski hotel, kjer se odigrava med zakonecma Pečerinom in Klotildo nad vse zabavni prizori, ki se z nastopom lepe pustolovke Danice se stopnjujejo. Dalje vas bo zabaval originalni kočar Franc v družbi nerodne smučarke-novinke in veselih smučarjev. Igro prepletajo temperamentni glasbeni vložki, ki jih spremlja orkester Škola I. V soboto zvečer in v nedeljo popoldne napolnite Senjačkovsko gledališče, če se hočete od srca nasmejati!

u— Mestna ženska Ciril Metodova podružnica v Ljubljani priredi 2. in 3. aprila zbirko v korist CM družbe.

u— Gospeino društvo Krščanske Ljubezni Sv. Vincencija Pavela ima svoj občni zbor v ponedeljek 4. aprila ob 4. popoldne v društveni sobi na Poljanski c. št. 16. z občajnim dnevnim redom. K obilni udeležbi vabi odbor.

KINO MATICA

VELEFILM — PODMORNICA D-1

Iz Maribora

u— Naročnikom »Jutra« in »Večernik«. Cenjeni naročniki »Jutra« v Tattenbachovi, Cvetlični, Prečni, Aleksandrovi, Jože Vošnjakovi, Wildenreinerjevi, Sodni, Loški, Marijini, Kopalški in Franciškanski ulici ter cenjeni naročniki »Večernika« v Cvetlični, Tattenbachovi, Sodni, Loški, Wildenreinerjevi, Usnjarski ulici, na Trgu Svobode, v Ključavničarski, Jože Vošnjakovi, Aleksandrovi cesti, Kopalški, Cankarjevi, Prečni, Marijini, Franciškanski in Cafovi ulici se naprošajo, naj blagovolijo opustiti, če bi naših dnevnikov te dni ne prešli točno in redno, kakor sicer, ker je naša raznašalka v omenjenih ulicah nenadoma zbolela in trajna nekoliko časa, dokler se ne uvede novi raznašalec.

u— Polkovnik Juraj Čordašič premeščen. Te dni zapuška Maribor polkovnik Juraj Čordašič v tekú službe bivanja v Mariboru, kamor je prišel meseca maja 1935. iz Beograda, si je stekel v vseh krogih mariborskega prebivalstva iskrene simpatije. S svojim ljubeznivim vedno prijaznim nastopom ter strogo korektnostjo si je tudi v vrstah svojih stanovskih tovarišev pridobil mnogo iskrenih prijateljev ter spoštovalec. Polkovnik Juraj Čordašič je premeščen k 11. pešpolku »Karadjordje« v Benkovac v Boki Kotorski. Priljubljenemu višjemu častniku priredijo častniki mariborske garnizije v četrtek 31. t. m. pri »Orlu« poslovilni večer, na katerem se bodo poslovili tudi od ostalih premeščenih častnikov: generalštabnega majorja Stjepana Kosa, kapetana Miodraga Markovića, Aleksandra Vodeca, Borislava Jovanovića, poročnika Božidara Ilića in Milana Stojanovića ter podporočnikov Momčila Golubovića, Josipa Boskovića, Rada Krivokapića, Draža Brajkovića, Aleksandra Gojčiča in Franca Primožiča.

u— Mariborski rezervni častniki so se zbrali v ponedeljek 28. t. m. zvečer pri »Novem svetu« k 12. rednemu občnemu zboru pododbora Zdrženja mariborskih rezervnih častnikov in bojnikov. Zasluzni predsednik g. J. Perhavec je uvodoma pozdravil majorja Čubelića kot zastopnika mestnega poveljnika generala C. Stanojlovića, garnizonarja podpolkovnika Maslača, zastopnika vojnega okrožja kapetana Cajnovca ter zveznega odposlanca inž. Beveca. Zatem je v svojem klenem poročilu omenjal zvezino uspešno delovanje ter razgibano poživljenost mariborskega pododbora. Zatem so poročali tajnik Korbar, blagajnik Ciril Grešak in g. J. Barle za nadzorni odbor. Pri volitvah je bil izvoljen prečno dosedajni odbor z g. J. Perhavcem na čelu. V smislu novih pravil se je izvolilo tudi častno razsodišče. Zvezin odposlanec inž. Beve je razgovoril tople priznanke besede o delu pododbora ter obrazložil novi pravilnik, s katerim se bo društveno delovanje lahko močno razmahnilo.

u— V študentski Ljudski univerzi predava v četrtek 31. t. m. g. Jože Lampret o temi »Današnje stanje kmetke vasi«. Tedenske slike. Brez vstopnine.

Reis-ul-ulema Čaušević

Pokojni bivši verski poglavar naših muslimanov Džemaludin Čaušević ni bil samo v verskem pogledu voditelj naših muslimanov, temveč tudi najzaslužnejši kulturni in socialni delavec med muslimanskim življenjem. Verski poglavar muslimanov

Bosne in Hercegovine je bil polnih 16 let (1914—1930) in v tej dobi je izvedel mnoge verske in socialne reforme. Tako n. pr. je pred mnogimi leti nastopil proti konservativnim muslimanom, dokazujoč, da islamski verski predpisi ne prepovedujejo ženam odkrite noše ter poklicnega in družabnega udejstvovanja izven doma. Velike zasluge si je pridobil pri reorganizaciji in pri smotrnem izkorisčanju vakufskih (verskih) zemljišč in ustanov v korist islamske skupnosti. Kot odločnega in naprednega voditelja muslimanskega življa ga je Avstrija zatirala in več let ni hotela potrditi njegove izvolitve za reis-ul-ulemo. Čaušević je odlično poznal vse orientalske jezike, arabskega in turškega pa prav tako kakor srbohrvaščino. Bil je naš največji islamski teolog in teološki pisatelj. Lani spomladi je dovršil svoj srbohrvaški prevod Kurana, prve in največje islamske verske knjige, iz arabskega teksta. Prevod obsega okrog 1050 strani. Čaušević ostane nenadomestljiv med našim muslimanskim življenjem.

u— Občinske doklade so se znižale na 50%, in sicer v študentski občini v smislu sklepa proračunske seje od 28. t. m. Osebnih izdatki izkazujejo 92.100 dinarjev, materialni izdatki 514.512 dinarjev. Dohodki skupaj 514.512 dinarjev. Po precej živahnem razmotrivanju je bil obračun soglasno sprejet. Občinskim delavcem se je zvišala plača za 50 par na uro.

u— Ceneno meso. Danes se prodaja ob 8. uri zjutraj na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici 150 kg govejega mesa po kg din 4, na osebo po največ 2 kg. u— Embrio v smetišču. Orožniki so našli na Dobravi v Dravski dolini v smetišču 6 mesecev star človeški plod. Sedaj poizvedujejo za materjo.

u— Prijava psov in plačilo davkov. V času od 1. do 15. aprila je treba pri mestnem knjigovodstvu prijaviti vsakega nad 3 mesece starega psa in sicer pismeno na predpisani tiskovnici, ki se dobi v mestnem knjigovodstvu proti odškodnini 25 par. Ob enem s prijavo mora lastnik nabaviti pasjo znamko proti odškodnini din 2.50 in plačati pasji davek. Po 15. aprilu bo konjač pse brez veljavne znamke polovil in po 48 urah, ako se taksa ne plača, pokonča! Kdor svojo psa ne prijavi ali ga nepravilno prijavi, se kaznuje v denarju do din 900 ali s zaporom do 30 dni.

u— Mesto lastne žene nabukal drugo. A. M. iz Sp. Vižinge je podedoval večjo vsoto denarja. V navdušenju je precej poplaval. Ko se je vinjen vračal domov, je navalil na šolsko sluginjo Knezovo iz Mariborja ter pričel brez poudara udrihati s palico po njeni glavi. Kmalu pa se je izkazalo, da se je hotel A. M. znebiti nad svojo ženo, da pa se je pri tem zmotil in da jo je Knezova skupila zaradi usodne znamenje.

Iz Celja

u— Ljudsko vseučilišče. V risalniščni meščanske šole bo predaval danes ob 20. znana pobornica za ženske pravice ga. Angela Vodečova iz Ljubljane o temi »Ženin delo za narod«. Na to zanimivo predavanje opozarjamo vsakogar, zlasti pa ženski svet.

KINO METROPOL.

Danes »ROSE MARIE« (Jeanetta Mac Donald, Nelson Eddy).

u— Lastniki motornih vozil in koles v Celju in celjskem srezu, ki si še niso nabavili novih evidenčnih tablic za l. 1938., se pozivajo, da dvignje evidenčne tablice takoj pri svoji pristojni oblasti, ker bo po 1. aprilu vožnja s starimi evidenčnimi tablicami prepovedana.

KINO UNION.

Danes »LA BANDERA« (Zastava). (Annabeta, Jean Gabin).

u— Tlakovanje celjskih ulic. Mestna občina je dala pred kratkim kanalizirati zapadni del Gosposke ulice. Kanalizirani del ulice so nato delno pretlakovali. Ker so pa to delo izvršili ob mrzlem vremenu, se je pozneje ob toplem vremenu zemlja nekoliko vgreznila in se je seveda tudi tlak vdal. Tako odlično »pretlakovanje« prometna ulica povzroča sedaj upravičeno zgražanje voznikov in pešev, ki pravijo, da so ceste in ulice zrcalo občinskega gospodarstva. Pretlakovanje je nujno potrebno med drugim tudi na Dečkovem trgu, na Sodnijski stezi, ki vodi k okrožnemu sodišču, na ulici Pred grofijo in Ozki ulici. Najnujnejše pa je tlakovanje Vodnikov in Askerčeve ulice, ki ne ustrezata niti najprimitivnejšim zahtevam sodobnega prometa.

VABIMO VAS K IGR

Prvo žrebanje bo 13. in 14. aprila t. l.

Zadružna hranilnica.

LJUBLJANA — DALMATINOVA 6.

državne
razredne
loterije

Gospodarstvo

Primanjkljaj pri OUZD v Ljubljani

Ravnovesje je ogroženo, ker mora sedaj okrožni urad prispevati 5% svojih dohodkov v centralne fondе za odpis neizterljivih terjatev in za kritje primanjkljajev drugih okrožnih uradov

Ravnateljstvo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je na svoji seji 26. marca odobrilo računski zaključek za preteklo leto, ki se nanaša samo na bolniško zavarovanje, med tem ko sestavlja računski zaključek za neizterljivo in starostno zavarovanje osrednji urad v Zagrebu. Okrožni urad vrši seveda tudi posle za neizterljivo in starostno zavarovanje in prejema po določenih statutu ustrezne dele povračila k upravnim stroškom. Višino teh povračil pa bo določil šele osrednji urad na podlagi zaključkov vseh okrožnih uradov v državi.

Poslovno poročilo poučarja, da je bilo lanko leto v znamenju važnih socialno političnih reform, ki so tehnično in ekonomično zelo vplivala na ustroj poslovanja. Uvedba starostnega zavarovanja, uvedba minimalnih mezd in zvišanje doklad za torze dala, vse to pomeni povečanje poslov. Najbolj obremenjuje administracijo uvedba starostnega zavarovanja.

Povprečno število zavarovancev je lani naraslo za 8578 na 94.495 in so bili zaradi tega dohodki za 5 in pol milijona višji nego v prejšnjem letu. Odstotek bolnikov je bil nekoliko nižji in je znašal 2,81% (prejšnje leto 2,92), nižji so bili tudi stroški za zdravniške in upravne stroške. Narasli pa so stroški za zdravila, za oskrbnine v bolnišnicah, za porodniške podpore in pogrebnine. Ti višji izdatki pa so gospodarsko ravnovesje urada porušili, kar se izraža v primanjkljaju v višini 50.000 din. Urad je lani izplačeval višje podpore v obliki podplačane podpore dobe preko 6 tednov iz svojih skromnih rezerv in iz likvidacijske imovine bivših nosilcev obveznega zavarovanja in je bilo s tega naslova izplačanih 685.000 din.

Skupni dohodki so lani znašali 484 milijona din (prejšnje leto 431), od česar odpade na predpis bolniško zavarovanih prispevkov 45,5 milijona din nasproti 41,9 milijona din v prejšnjem letu in 38,5 milijona v letu 1935.

Skupni izdatki pa so lani znašali 48,5 milijona din nasproti 42,8 milijona din v prejšnjem letu in 39,2 milijona din v letu 1935. Na hranarinah je bilo izplačanih 13,5 milijona din (12,6 na porodniških podporah in datjavah 2,9 (2,5), na zdravniških stroških 5,3 (4,9), za zdravila 5,0 (3,9), za oskrbnine v bolnišnicah 6,6 (5,5), za zdraviljenje v zdraviliščih 3,1 milijona din (2,9) itd. Za hranarino je lani šlo 28,3% skupnih izdatkov in se je ta odstotek zmanjšal nasproti prejšnjemu letu, ko je znašal 29,2%. Zmanjšal se je tudi odstotek zdravniških stroškov od 11,3% na 11%, povečal pa se

je odstotek za oskrbnino v bolnišnicah od 12,8 na 13,7%. Upravni stroški so znašali 7,6 milijona din nasproti 7,1 milijona din v prejšnjem letu, vendar so lani predstavljali le 15,7% celotnih izdatkov nasproti 16,4% v prejšnjem letu in 17,9% v letu 1935. Zavarovanci so lani prejeli na podporah v denarju 16,9 milijona din.

Bilanca izkazuje 1,8 milijona din gotovine in naložb, od tega je 0,8 milijona din pod zaporo. Premačeni inventar je izkazan po odpisu z zneskom 2,5 milijona din. Največjo postavko tvorijo dolžniki za neplačane premije, namreč 27 milijonov din (v prejšnjem letu 18,1 milijona din). To znatno povečanje je očito v zvezi z uvedbo starostnega zavarovanja. Med obveznostmi urada tvorijo največjo postavko obveznosti nasproti osrednjemu uradu iz naslova predpisanih in pobranih prispevkov neizterljivega in starostnega zavarovanja ter za zaostanke iz obračunov prejšnjih let v višini 17,5 milijona din (pr. leto 11,1). Delavski zbornici dolguje okrožni urad 0,7 milijona din, Borzi dela pa 3,2 milijona din. Sklad lastnih prihrankov znaša 1,4 milijona, sklad za dajanje večjih podpor 5,1 milijona din in likvidacijska imovina 1,7 milijona din.

Nepovoljni rezultat poslovanja v preteklem letu je znak, da se pri nas dobrine zakona vsako leto bolj izkoriščajo. S spremembami v statutu se je položaj urada znatno poslabšal. Urad bo moral vsako leto prispevati 2,5% rednih sredstev v centralni sklad za odpis neizterljivih prispevkov in 2,5% v centralni sklad za kritje primanjkljaja. S tem bodo uradu znižana redna sredstva za 5% in bo ogrožena likvidnost na tudi aktivnost.

Pozornost zbujata zlasti visoka postavka neplačanih premij, ki je že davno preokarila najvišjo dopustno mejo. Visok zaostanek pa pomeni sedaj ob uvedbi starostnega zavarovanja nevarnost za pravice onemoglih in invalidnih zavarovancev. Te pravice zakon veže za dejansko plačane prispevke. Zato je urad pristojen da uvaža proti nerednim plačnikom najstrožjo izterjavo. Prisilna izterjava zahteva tudi velike stroške, ki so znašali lani nad 1 milijon din, medtem ko znašajo povračila za te stroške komaj 1/4 tega zneska. Vsekakor bi bil urad v ugodnejšem položaju če bi vsi delodajalci v redu poravnali svoje obveznosti saj bi se s tem že upravni stroški znižali za 2,5%, uradu ne bi bilo treba, da si izposoja denar in bi si prihranil tudi obresti.

Letna skupščina Združenja trgovcev v Radovljici

Dne 25. marca je imelo združenje trgovcev za radovljiški srez na jesenjsko svojo letno skupščino, ki jo je vodil podpredsednik g. Savnik. Pozdravil je delegata Zbornice za TOI zborni svetnik g. Smekolca in zastopnika tujske prometne zveze na jesenjskih g. Merkača, Poročal je, da je v teku leta odločil mesto predsednika g. Fürsager in je obenem predlagal, da skupščina izvoli dolgoletnega zaslužnega predsednika Fürsagerja za častnega člana, kar je bilo sprejeto.

Tajniško poročilo je podal g. Josip Hočvar, ki je med drugim omenil, da je imelo združenje lani 395 članov, ki so imeli za poslovanje 91 pomočnikov ter 69 učencev in učenik. Poročal je nadalje, da je na področju združenja krošnjastvo in nelegalno trgovanje zavzelo tak obseg, da je bilo združenje primorano nastaviti posebnega kontrolnega organa za zasledovanje krošnjastva, ki uspešno deluje. Krošnjastvo je v radovljiškem srezu kot obremenjen pojav, prepovedano. Omenil je prirediteljev trgovskega kongresa v Ljubljani in priporočal naročanje »Trgovskega lista«. Premoženje združenja se je sklenilo za okrog 3000 din na 134.000 din, ker se lanske leto ni pobirala članarina.

Zborni svetnik g. Smekolc se je zahvalil za pozdrave in je v lepih besedah osred težišče in napore trgovstva. Omenil je vsa podpora zbornice in zveze. G. Ambrožič iz Ljubne je predlagal, naj združenje apelira na sresko načelstvo, da naj naroči orožni organom intenzivnejše zasledovanje nelegalnega trgovanja. Prosil je tudi za posredovanje zveze da se vendar enkrat ukine rentnina na neizterljane obresti. G. Čuček iz Jesenice je predlagal, naj se ustanovi odsek, ki bi po svojih organih-juristih zastopal pravne zadeve trgovcev pri sodiščih, s posebnim oziranjem na ponovno povzemanje sodnih taks, ki so itak že neznosne.

Pri volitvi so bili izvoljeni dosedanjí zašlužni člani uprave, za predsednika pa g. Savnik Vinko iz Radovljice.

Gospodarske vesti

== Vprašanje likvidacije našega plačilnega prometa z Avstrijo in tečaj šilinga. Ko se je prejšnji teden avstrijski šiling na naših borzah dvignil na 9,20 — 9,25 smo na tem mestu izrazili dvom, ali je nova relacija med šilingom in marko morda na tudi za izvajanje plačilnega spoznoma z Avstrijo, dokler ne pride do likvidacije kliringskega prometa, zlasti ker bi to glede na tečaj marke pomenilo, da bi morali naši izvozniki poravnati svoje stare dolge v šilingih po tečaju, ki presega doseženo zlato vrednost šilinga. Avstrijski šiling je zadnje dni zopet popustil in se giblje sedaj na višini 8,60 do 8,70. Po vsesteh iz Beograda je Narodna banka opozorila, da velja sedanja relacija 1,50 šilinga za 1 marko samo v notranjem prometu med Avstrijo in Nemčijo in da ne velja za stare obveznosti iz avstrijskega trgovinskega prometa. Po beografskih informacijah bo naša država o priliki pogajanj za likvidacijo kliringskega prometa z Avstrijo zahtevala, da se stare naše terjatve in obveznosti likvidirajo na podlagi razmerja 2,10 šilinga za marko, kar pomeni, da bi sedaj znašal tečaj šilinga glede na sedanji tečaj marke okrog 7 din.

== Opozorilo izvoznikom in uvoznikom blaga v Avstrijo. Uvozniki in izvozniki, ki imajo terjatve napram avstrijskim trgovcem, morajo celokupno terjatve odnosa dolžno vsoto takoj prijaviti pooblaščenim dnatnim zavodom, ki morajo spiske teh prijav predložiti Narodni banki nemudoma a najkasneje do 5. aprila t. l.

== Vprašanje avstrijskih trgovskih pogodb. Iz Berlina poročajo, da se tam mudijo zastopniki avstrijskega trgovinskega ministrstva in kmetijskega ministrstva zaradi pogajanj o tem, kako naj se dosežanje avstrijske trgovske pogodbe z drugimi državami prilagodijo nemškemu sistemu trgovinskih pogodb.

== Uredba o določitvi števila sedežev in področij novih samostojnih pokojniških zavodov za uslužbenice je objavljena v »Službenih novinah« od 26. t. m. in je s tem dnem stopila v veljavo.

== Carinske deklaracije se lahko pišejo tudi s pisalnim strojem. Carinski oddelek finančnega ministrstva je izdal odločbo, po kateri se spremeni formalni postopek pri carinjenju blaga, in sicer tako, da se lahko v bodoče deklaracije pišejo ali s črnilom ali pa s pisalnim strojem. Predložiti deklaracije pa se mora na deklaraciji lastnoročno podpisati.

== Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani bo imelo 6. aprila ob 10. uri dopolne v društveni sejni dvorani v palači Ljubljanske kreditne banke XII. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

== Naš uvoz zlata v februarju. Po uradnih podatkih o našem uvozu v februarju smo v tem mesecu uvozili iz Anglije 88,4 kilograma zlata iz Nemčije 55,2 kg. skupaj torej 123,6 kg v vrednosti 61,8 milijona Din.

== Opozorilo uvoznikom iz Anglije, Francije in Belgije. Odbor za uvoz pri Narodni banki poziva vse zainteresirane uvoznike iz Anglije, Francije in Belgije da pravočasno vložijo svoje prošnje za uvoz blaga (za katero velja uvozna kontrola), in sicer za drugo tromesečje 1938. Prošnje naj napišejo na predpisanih obrazcih in naj navedejo točno vse potrebne podatke.

== Spremembe pri dunajski Creditanstalt. Dunajska velebanka Creditanstalt Wiener Bankverein je imela te dni občni zbor, ki je sklenil, da se od doseglega čistega dobička 11,5 milijona šilingov (prejšnje leto 4,9) izplača 5% dividenda na prednostne delnice in 5% dividenda na temeljne delnice. Banka od leta 1930 ni plačala nobene dividende. Izvoljen je bil docela nov upravni svet. Od starih upravnih svetnikov je ponovno izvoljen le dr. Meyer iz Curiha. V upravni svet je prišel med drugimi Herman Abs kot zastopnik največje ljubljanske banke »Deutsche Bank«.

== Dobave. Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 5. aprila ponudbe za dobavo lanskega železa, laka, terpentinskega olja in raznih barv, do 7. aprila za dobavo raznega usnja, linoleja, lanenega platna in raznih vrvi, do 8. aprila za dobavo platnenih trakov, 25.000 kg svinjske masti, do 20. aprila za dobavo čolnov iz gume s priborom. Dvekrak drž. rudnika Ugljevit sprejema do 8. aprila ponudbe za dobavo električnega materiala. Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 6. aprila ponudbe za dobavo bakrene žice, železnih vijakov, svinjske diake, usnja, platna, žice, jelovega jamskega lesa, risalnih potrebščin. Direkcija drž. rudnika v Velenju sprejema do 13. aprila ponudbe za dobavo mila za fino drobljenje, do 20. aprila pa za dobavo raznega orodja in materiala za kopalnico.

Borze

29. marca

Na ljubljanski borzi so se avstrijski šilingi danes nekoliko okrepili in so se trgvali po 8,75, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238, v za-

Temeljito

prati se pravi:

perilo zaupati blagemu Schichtovemu terpentinovemu milu. Schichtovo terpentinovo milo razkroji nesnago temeljito in prizanesljivo in ohrani perilo dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENTINOV MILO
pere bleščeče belo!

Razpis

VI. medklubskih kolesarskih dirk ZSK Hermes

Kolesarska sekcija Z. S. K. Hermes v Ljubljani razpisuje za nedeljo dne 24. aprila t. l. ob pol 14. VI. medklubskih kolesarske dirke za novince, juniorje in prvorazredne dirkače na običajni krožni progi: Zgornja šiška — Koseze — Podutik — Glince — Dolince — Dravlje — Zgornja šiška s startom in ciljem blizu Gasilskega doma v Zg. šiški. Proga, ki je dolga 8 km, bodo prevozili novinci dvakrat (16 km), juniorji štirikrat (32 km) prvorazredni dirkači pa osemkrat (64 km) in so zanje razpisane naslednje nagrade: za novince: 1. spominjska diploma, 2, 3, in 4. spominjske kolajne, za juniorje: 1, 2, 3, 4. praktična darila, 5. diploma 6, 7, 8, 9. spominjske kolajne.

Prvorazredni: 1. pokal, 2. tubolar in diploma, 3, 4, 5. praktična darila, 6, 7, 8. spominjske kolajne.

Navodila

Pravico starta ima vsak dirkač, ki ima pravilno izdano verifikacijo koles, zveze kralj. Jugoslavije za leto 1938. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo ravnati po policijskih cestnih predpisih. — Kolesa morajo biti zaradi nevarne proge opremljena s sigurnimi zavornami (na sprednjem in zadnjem kolesu), brez katerih bo dirkačem start zabranjen. — Dirkač, ki se v teku dirke kolkaj posluži vodstva tretje osebe (bodisi motorista, avtomobilista ali kolesarja) razen sokurenta, bo takoj diskvalificiran. — Morebitni protesti se morajo vložiti najkasneje pol ure po končani dirki (za vsako skupino ločeno) v vlogi Din 25.— prirediteljni komisiji, katere se v primeru, če pritožnik dokaže opravičenost svoje pritožbe, vrne, sicer pa ta znesek zapade v korist prireditelja. — Vpisnica k dirki je določena za novince 3 din, za juniorje in prvorazredne dirkače pa 6 din. Za garancijo številke se poleg vpisnine pobere še 10 din, ki se po oddaji številke vrnejo. Dirkači se morajo javiti prirediteljni komisiji najmanj eno uro pred pričetkom dirke.

Vse razpisane nagrade se razdelijo na družabni zabavi, ki bo po končanih dirkah v znani restavraciji pri »Martincu«.

Glavna skupščina GZSP bo v nedeljo dne 24. aprila t. l. v hotelu »Triglave« na Jesenicah s sledečim dnevnim redom: čitanje zapisnika zadnje redne glavne skupščine, poročila upravnega in nadzornega odbora, razna prečta vprašanja in razno. Raz je ta skupščina izredne važnosti za nadaljnji razvoj in obstoj GZSP in zaradi sodelovanja z ostalimi smučarskimi organizacijami se poziva vse članstvo, da se je sigurno udeleži po svojih pooblaščenih zastopnikih.

Prvenstvo Celja v cross-countryju za seniorje in juniorje bo priredil SK Celje v nedeljo 3. aprila ob 11, na celjski Glaziji. Ves potek tekmovalstva bo na igrišču, tako da bodo mogli gledalci od začetka do konca prisostvovati borbi posameznih atletov. Daljša proga za seniore meri 5000 m, juniorska pa 2000 m. Na juniorski progi bodo tekmovali tudi seniore-juniorje-progaši. Občinstvo je vabljeno, da si ogleda to zanimivo tekmovalstvo.

Pozdravni večer na čast svojemu tekmovalcu tov. Francu Smoleju priredi GZSP drevo ob 20. v restavraciji »Herman« na Jesenicah. Gorenjci — Jesenčani, pokažimo in dokažimo z udeležbo na tem večeru, da znamo priznati in ceniti velike žrtve ter sijajne zmage našega Franceta, ki je kljub mnogim laskavim in mamljivim ponudbam ostal še zmerom zvest Gorenjski in Jesenicam.

SK »Adrijac«. Drevo ob 20. stanek nogom. sekcije v papirski restavraciji na Vevčah. Važno zaradi nedeljske prv. tekme.

== Ilustrovane sportske novosti štev. 14. so izšle. Največ gradiva imajo to pot iz nogometnega sporta, in sicer deloma zaradi nedeljske tekme s Poljsko, deloma pa z zadnjega kola v ligaškem tekmovalstvu. Zanimiv je dalje Dečmanov članek o pregledu letošnje smučarske sezone, pa tudi med ostalo vsebino bo marsikaj novega za sportnike in prijatelje sporta vrst vrst. Posamezne številke so po din 1.

Iz življenja na deželi Iz Trbovelj

t — Podružnica slovenskega čebelarstva društva v Trbovljah vabi svoje člane in vse prijatelje čebelarstva, da se udeležijo predavanja, ki bo v nedeljo ob 9. pri čebelniku g. M. Jenka v Hrastniku. Predaval bo g. prof. Verbič iz Ljubljane o zboljanju čebelarstva in o medeljih rastlin. Dolžnost vsakega čebelarja je, da se udeleži predavanja, ker se bodo delila semena medeljih rastlin. Vsebine naj se izročijo do konca marca g. Jenku v Hrastniku.

t — SK Trbovlje sklicuje za nedeljo 3. 4. ob 9. občni zbor v gostilni Fani Povšetove. Članstvo se naproša, da se čim številneje udeleži skupščinskega sestanka in do takrat po možnosti poravnava svojo članarino.

Okrog proračuna mesta Kranja

Predložen je bil en dan pred sejo

Kranj, 28. marca.

Na zadnji občinski seji je bil sprejet proračun mesta Kranja za 1938/39. Od tridesetorice je prisostvovalo 21 odbornikov. Zupan Česenj je v uvodu ugotavljal, da je bil proračun pravilno razglašen, vsakomur na vpogled in da ni bilo nikakih ugovorov. Nato je prečital pismo podžupana Košnika, ki zahteva v imenu kompromisne manjšine, da se proračunska seja preloži za teden dni. Podžupan je opozoril odbornike na to, da je že prej zahteval, naj se proračun razmnoži in pravočasno stavi na razpolago, da zavzamejo vsi odborniki svoje stališče. V odgovor pa so dobili odborniki proračun na razpolago en cel dan pred sejo. Glede 3-milijonskega proračuna se pač ne more zahtevati od občinskega odbornika, da bi si v enem samem dnevu napravil sodbo. Podžupan je opozoril vladajočo večino, da vsi kompromisari skupaj ne predstavljajo niti 50 odstotkov volilnih upravičencev, če se vpošteva, da je 28 odbornikov volilo samega sebe.

Po tem uvodu je predsednik finančnega odbora g. Fock prečital proračun. Odborniki kompromisne manjšine g. Colnar je zahteval, da se da predlog podžupana Košnika na glasovanje, ko je vendar neumestno, da so občinski odborniki dobili proračun v roke šele 24 ur pred sejo. Kranjska občina je najbrž zadnja v drž. ki s skoraj 2-mesečno zamudo sklepa o proračunu šele proti koncu marca. Pismeni predlog podžupana Košnika, naj se seja preloži, je bil nato z 18 proti 2 glasovoma odklonjen, nakar je občinski svet enostavno prešel na obravnavanje posameznih postavk. Prvi je odbornik Colnar omenil, da kaže sestava proračuna

za 1 milijon din poviška, kar je vsekakor nekoliko preveč, čeprav zahtevajo nastale potrebe nekaj več izdatkov. Omenil je, da župana dopolne sploh ni lahko dobiti v občinski pisarni, zato naj dopolnsko delo prevzame proti delitvi županove plače eden izmed gospodov iz uprave. Predlog je bil odklonjen. Ostale postavke iz osebnih izdatkov so bile sprejete brez debate. Tako znašajo osebni izdatki skupaj 485.895 din. Skupno izkazuje proračun 3.059.218 din izdatkov in istotoliko dohodkov.

Na seji so na posamezne predloge izglasovali povišanje prispevkov gasilskima četama v Kranju in Primskovem, glasbeni šoli in dijaški kuhinji v primeru primanjkljaja. Sokolu in drugim kulturnim društvom je letos namenjenih samo 10.000 din. Za telesno vzgojo je navedenih 6.000 din. Kakšna telesna vzgoja je mišljena, si še nisimo na jasnem. Pri gradbeni stroki so nove postavke in sicer za novi most čez Kokoš je 125.000 din, za razširjenje savskega mostu 200.000 din, za bodoče kopalnice 250.000 din. Za ureditev vodovoda, kar je najnujnejše, ni nobenih točnih proračunov in bomo — po besedah g. župana — dobili denar iz nekega velikega posojila.

Pri dohodkih je nenavadna, čudna postavka »pavšalirana trošarina« 720.000 din. To ni stara osovražena trošarina, temveč nov prispevek industrije, katerega bo ta — ampak šele po sporazumu — plačevala mestni občini in sicer v iznosu 3% od celotnega prometa. — Proračun je bil sprejet z 20 glasovi večine. Če pomislimo, da sta glasovali za proračun dve tretjini odbornikov, potem se lahko reče, da je bil novi proračun sprejet od 33% volilnih upravičencev mestne občine kranjske.

S P O R T V nekaj vrstah

V nedeljo je imela Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov v Ljubljani po sklopu lahkoatletskega saveza svojo glavno skupščino, na kateri se je najprej preimenovala v lahkoatletski podsavez v Ljubljani. Na skupščini je bilo od voljenih 24 klubov zastopanih 20. Po poročilih glavnih funkcionarjev se je razvila živahna razprava, v kateri so bili najbolj aktivni zastopniki mariborskih klubov, ki so dali razumevali, da z delom ljubljanskih olimpičkov Zveze niso bili najbolj zadovoljni. Zelo zanimivo je bilo poročilo tehničnega referenta, ki je med drugim ugotovil, da branijo slovenski lahkoatleti na polovico državnih rekordov. Podsavez ima sedaj nad 600 verifičiranih atletov in je priredil na svojem področju skoraj 70 samostojnih prireditvev. Največji uspeh je dosegla slovenska lahka atletika na troboju Ljubljana — Zagreb — Beograd kjer si je v najmočnejši konkurenci osvojila prvo mesto Ljubljana. V državni reprezentanci je bilo lani 13 predstavnikov Zveze. Pri volitvah je bila s 134 glasovom izvoljena lista s predsednikom geom. Černetom na čelu. V odboru so razen njega še gg. Jugovec, Finec, ing. Lah, Sazen, Cuderman, Poljanec, pr. Dobovšek in drugi. H kraju skupščine je bila sprejeta precej huda spomenica proti jugoslovanskemu olimpičskemu odboru in savezu sportnih savezov, ki da eta dozdaj popolnoma zanemarlja slovenski sport, posebej pa še eno nje-

govih najboljših panog — lahko atletiko. Slednje je skupščina izglasovala pismeno zahvalo g. Savu Saneinu, ki se je po 20 letih plodonosnega dela za slovensko lahko atletiko umaknil iz aktivnega dela na tem polju.

»Adieu France« ali »Bonjour France« (»Zbogom Francija« ali »Zdravo Francija«), eno izmed teh gesel velja za nedeljo, ko bo naša državna nogometna reprezentanca nastopila v obojestrni izbini tekmi za svetovno prvenstvo s Poljsko. Postava našega moštva je bila dokončno odobrena na sinočnji seji JNS in jo bomo lahko objavili šele jutri. Po izjavah saveznega kapetana na bo enajstotica bržkone nastopila takole: Glaser Hügel, Dubac, Lechner, Jazvinšek, Knežević, Šipoš, Marjanović, Lešnik, Božović, Kokotović. V moštvo bo torej šest igralcev Gradjskega in pet igralcev BSK (če Šipoša štejemo med Zagrebčane, čeprav ima še neke obveznosti s Francozi). Danes igra to moštvo še zadnjo tekmo za tretin, in sicer z reprezentanco Novega Sada, potem pa bo do nekele v varstvu g. Kike Popovića na tibi Fruški gori.

Naši izseljenci v Severni Ameriki so priredili od 25. do 27. t. m. v Gari tretje srbko-ameriške sportne tekme, za katere se je prijavilo 32 moštvo po 20 tekmovalcev. Minister za telesno vzgojo, dr. Vekoslav Milotić je poklonil prehodni pokal za zmagovalca na tem turnirju. To je prvič, da so naši izseljenci dobili sportno nagrado od jugoslovanskega ministra za telesno vzgojo, s čimer je storjen prvi korak za sodelovanje našega ministristva z izseljenimi sportniki. To sodelovanje bo koristilo ne samo sportu naših izseljencev, temveč tudi sportu doma.

Protiplinski stolp v Berlinu

V Berlinu so postavili železobetonski stolp, ki meri v višino 24 m in sprejme lahko 300 oseb. Stolp je od vseh strani hermetično zaprt ter predstavlja prvovrstno obrambno postojanko za primer plinskih napadov. Naprave za zračenje omogočajo ljudem, ki se zatečejo v takšen stolp, ostati v njem več ur.

Polkovnik Edvard House

Mož, čegar ime je združeno z usodo razdelitve našega naroda

House

V New Yorku je v visoki starosti umrl polkovnik House, čegar ime je združeno z usodo razdelitve našega naroda in z določitvijo meja naše države. Bil je eden izmed onih Američanov, ki so poznali težavne narodnostne probleme Evrope iz lastnega proučevanja in je imel dovolj idealizma, da je hotel ta vprašanja rešiti tako, da bi bili manjši narodi čim manj prizadeti.

House vse svoje življenje ni nikoli opravljal kake javne funkcije, za svoj veliki ugled pa se je imel zahvaliti okoliščini, da je bil intimen prijatelj Woodrowa Wilsona, kateremu je po izvolitvi za predsednika Zedinjenih držav postal stalni svetovalec. Bil je pristaš demokratske stranke in je ob predsedniških volitvah vodil volilno borbo v korist in prosep svojega prijatelja Wilsona. Po volitvah ga je poslal Wilson v Evropo, da bi proučil možnost, ali se da ohraniti svetovni mir s tesnim sodelovanjem Amerike in Anglije. Sredi študija ga je prehitel izbruh svetovne vojne, vendar pa Houseova pot ni bila zaman, kajti pridobil si je bil poznanje evropskih problemov ter je zaradi tega postal Wilsonov zaupnik in svetnik.

Poznavalci ameriške politike pripisujejo Houseovemu vplivu vsa Wilsonova prizadevanja za pomirjenje vojujočih držav, kakor tudi predsedniškovo odločitev, da se mora nemška vojska kasta popolnoma uničiti. S tem namenom je kot zastopnik Wilsonov prevzel mesto zastopnika Zedinjenih držav v najvišjem vojnem svetu v Parizu. Velik delež je imel tudi na znamenitih 14

točkah, s katerimi je Wilson močno oslabil politično pozicijo osrednjih velesil. Kot ljubitelj miru je sestavil tudi načrt za pravila Društva narodov, ki so bila na Wilsonov pritisk tudi sprejeta.

Z našo usodo ima House neposredno zvezo kot tvorec znane Wilsonove črte, ki je naši državi zagotavljala daleko ugodnejše meje nasproti Italiji nego so sedanje. Na žalost pa med ostalimi odličnimi člani mirovne konference ni našel razumevanja. Slednji so rajši ugodili zahtevam rimskih politikov na Krasu, nego da bi Italijo pripustili k razdelitvi osvojenih nemških kolonij. Wilsonova črta je bila tudi za naše politike ena izmed mnogih zamujenih prilik.

75 tisoč besed v 10 mesecih

Velik uspeh ruske radio postaje na Severnem tečaju

Ruska polarna odprava Papanina in tovarišev je končala svoje delo in njeni člani so se vrnili s slavo in uspehi ovenčani v Moskvo, kjer so začeli urejati ves material. Razume se, da tega gradiva ni mogoče pregledati v nekaj tednih. Potrebno bo za to dovolj časa, celo leto dni. Šele potem bodo objavljeni rezultati, ki gotovo niso majhni.

Posebno zanima ljudi delo ruske polarne postaje, ki je omogočala Papaninovec, da so imeli stalno zvezo s svetom. Krenklova postaja je imela antensko moč 20 vatov. V desetih mesecih je oddala nad 1550 radiogramov ter več nego tisoč vremenskih poročil, skupaj okoli 75.000 besed!

Ko je odprava odrinila proti Severnemu tečaju, je bilo najvažnejše vprašanje dobava energije za radijsko postajo. To vprašanje je bilo kmalu rešeno, kajti tam, kjer se je odprava spustila na zemljo in se uta-

Čiščenje na Dunaju

Na dunajski univerzi čistijo dalje in kakor javlja »Pariser Tageszeitung«, niso med žrtvami novega režima samo židovski zdravniki, temveč tudi arijci. Med temi se nahaja, kako rje »Jutro« že zabeležilo, slovit internist Jagić, poleg njega pa tudi profesor na kliniki za živčne bolezni, naslednik Wagner-Jaurega, Pötzl, ki je bil odpuščen baje zaradi tega, ker je privrženec Freudove psihoanalitične teorije. Židovske zdravnike so odstranili z dosedanjih položajev, toda so jih tudi prisilili, da še nadalje vrše svoje delo.

Nemška filmska akademija

Berlinski uradni list objavlja naredbu nemškega kancelarja za ustanovitev nemške filmske akademije. Ta zavod se bo osnoval zato, da bo nemška filmska produkcija čvrsto prežeta z duhom nacizma in rasizma.

Jan Bata — častni doktor

V avli brnske tehnike je bil te dni promoviran industrijec Jan Bata za častnega doktorja tehničnih znanosti. Ob tej priložnosti se je pripeljalo iz Batove naselbine v Zlinu 300 avtomobilov z gosti, med katerimi je bilo tudi mnogo delavcev.

Rajši je plačal davke ...

Za dan 30. marca je bila napovedana javna dražba graščine Slavkov na Češkem. Graščina je last plemenitašev Palfyjev. Ker pa lastniki niso plačevali davkov in je terjatev narasla na 700 tisoč Kč, je davčna uprava sklenila posestvo prodati na javni dražbi. Nu, preden je prišlo do tega, so Palfyjevi vendarle spravili skupaj potrebno vsoto za plačilo davkov in dražba je bila preključena.

Italijansko-angleška pogajanja v Rimu

Zgoraj: lord Perth; spodaj: grof Ciano

Sveto romanje h Gangesu

Vsledh dvanaest let romajo pobožni Indijci med 13. marcem in 13. aprilom k sveti reki Gangesu, da se v njenih vodah okopajo. Letos je takšno leto zopet na vrsti in romerji, v prvi vrsti svečeniki, prihajajo k reki z velikimi ceremonijami na slonih

Plinske maske — dolžnost

Trije tipi mask v ČSR — Prispevek za plinske maske siromašnih prebivalcev

Posvetovanja češkoslovaških ministrov narodne obrambe, notranjih zadev in trgovine za obvezno nabavo plinskih mask so že tako napredovala, da bodo oblastva že v bližnjih dneh izdala zadevni odlok.

Ljudem bodo na razpolago trije tipi mask, za enega izmed teh se bodo morali odločiti. Vsaka oseba, ki plačuje dohodninski davek, bo morala biti opremljena s tem zaščitnim pripomočkom zoper plinske napade. Vsaka bo morala plačati 15 Kč v poseben sklad, iz katerega bodo nabavili plinske maske za neimovite osebe.

Maske same bodo veljale 70 do 100 Kč. Poleg standardnega tipa bo imel vsakdo možnost, da si nabavi še posebno plinsko

masko. Tako bodo na razpolago maske za kratkovidne, daljnovidne itd. Češkoslovaško ljudstvo si kupuje maske že sedaj, ko zadevna odredba niti še ni izšla.

Za sto tisoč dolarjev uplenjenih vrednosti

Štirje maskirani razbojniki so pred dnevi napadli dom njujorškega milijonarja Charlesa Millgreena. Prisilili so gospodarja, da jim je izdal skrivališče lišpa in denarja. Nato so uplenili za sto tisoč dolarjev vrednostnih predmetov in še nekaj tisoč dolarjev v denarju. S plenom so tatovi izginili brez sledu.

Goreče letalo treščilo v prepad

Nesreča francoskega poštnege aeroplana

V zapuščenem delu Pirenejev pri Canigou je treščilo na tla in zgorelo francosko letalo, ki je prihajalo iz Orana s pošto iz Južne Amerike. Na krovu je bilo pet potnikov in trije člani posadke, ki jih je smatrati vse za mrtve. Po padcu je goreče letalo padlo v globoko prepado.

Letalo bi bilo moralo prispeti v Toulouse že zgodaj popoldne, pa ga ni bilo niti do poznega večera. Šele tedaj so zvedeli,

da je mogočni aparat zadel v neko skalo, se vnel in treščil v prepad.

Nekateri samotni gorjanci so katastrofo opazovali od daleč, zavoljo težavnega ozemlja in viharja, ki je tedaj nastal, pa niso mogli takoj na pomoč. Rešilna ekspedicija je pozneje našla samo nekatere sežgane koše aparata in enega izmed potnikov mrtvega. Kaj je z ostalimi sedmimi, doslej ni znano, malo pa je verjetno, da bi bili ostali živi.

Ostanke ponesrečenega letala so našli med snegom v višini 2400 m

Pravda za Brione

Sorodniki pokojnega Kupelwieserja se tepejo zaradi prodaje letoviškega raja

Dunajsko civilno sodišče ima v rokah veliko pravdo, v kateri gre za težke milijone in ki je v njenem središču otok Brioni pri Pulju.

Kot tožiteljica je nastopila v Italiji ži-

veča Elda Kupelwieserjeva, žena najljubšega sina ustanovitelja slovitega letoviškega raja na omenjenem otoku. Ta sin, Karl Kupelwieser, je po svojem očetu podedoval več nego tretjino otoka z vsemi hotelskimi podjetji.

Z raznimi nakupi je svojo posest povečal, tako da je bila na zadnje več nego polovica otoka v njegovih rokah. Moral se je pa obvezati, da prepusti za primer svoje smrti vso to posest skupini sorodnikov v Pulju, za kar je dobil odločilno besedo v upravi letoviškega otoka. Karl Kupelwieser pa se je čutil v svojih upanjih oslparjenega in je pred letom dni izvršil samomor.

Njegova vdova je obnovila pogodbo z isto skupino sorodnikov in bi morala za to dobiti za 400.000 lir brionskih obilicij v pristo razpolaganje in nadaljnji poldrug milijon lir za poznejši čas. Razen tega bi morala dobiti dosmrtno pravico bivanja v razkošni vili na otoku in hrano.

Nekaj pozneje je otok kupila italijanska vlada za 10 milijonov lir in pri tem se je izkazalo, da sorodniki njene pravice do dosmrtnega bivanja v vili, ki si jo je bila izbrala, niso bili vključili in tako je v nasprotju z drugimi lastniki vil izgubila pravico do odškodnine, ko je italijanska vlada otok prevzela. Zato je Elda Kupelwieserjeva s pogodbenike tožila. Njihova obramba pravi, da je bila pravica do vile, ki so jo priznali Kupelwieserjevi, brez pomena, kajti vili je bila obtežena s hipotekami in te so imele prednost.

Sodišče se doslej še ni moglo odločiti in je sklenilo, da razpravo odgodi, da zbere nove podatke,

S tanki podirajo hiše

V Bovongdonu, grofija Dorset na Angleškem podirajo stare hiše z zastarelimi tanki iz svetovne vojne

Sedemletna tožiteljica

Sedemletna učenka je vložila proti svojemu učitelju tožbo zavoljo razžaljenja! Ta skoraj neverjetna pravda se je odigrala pred okrajnim sodiščem v Trebiču na Moravskem in se je nadaljevala potem še pred okrožnim sodiščem v Jihlavi.

Sedemletnica je namreč tožila učitelja Jožefa Dufka iz Hostakova zavoljo njegove izjave: »Kdor laže, ta krade.« kajti čutila se je po tej izjavi prizadeto. Sodnik je bil v Trebiču toliko pameten, da je učitelja oprostil, češ da ima mož med svojim vzgojnim delom pač pravico tudi do takšnih izrekov. S tem se ni zadovoljila mala tožiteljica, oziroma nje pravni zastopnik. Stvar je prišla pred višjo instanco v Jihlavo, ki je pa odločila isto tako kakor nižja instanca.

Nar. socialistična stranka na Madžarskem

Madžarski poslanec Hubay, ki je bil pri zadnjih nadomestnih volitvah izvoljen na podlagi desničarskega programa za poslanca v madžarsko zbornico, je izjavil, da bo v parlamentu proglasil ustanovitev madžarske narodno-socialistične stranke.

16 ribičev je utorilo

Ob nabrežju Trömsöja je te dni razsajal silen vihar. Več ribiških bark se je odtrgalo od brega in veter jih je odnesel na odprto morje. Pogrešajo 16 ribičev, ki so po vsej priliki utonili.

A NEKDOTA

Pred kratkim umrl angleški igralec sir Herbert Beerbom Tree je sedel nekoč v zadnjem dejanju neke Shakespeareove igrice v velikem stolu in je pravkar hotel začeti z monologom, ko ga je zmotilo mijavkanje. »Kje je?« je zašepetal in spicent, ki je stal med kulisami. In ko mu in spicent v največji zadregi ni mogel odgovoriti, je nadaljeval besno: »Poščite jo vendar! Pokvarila bo vso predstavo! Občinstvo se pričinja že smeja! Za vraga, poščite jo vendar! Ali je ne morete najti?« — »Sem jo že našel!« je zašepetal in spicent, »sedli ste nanjo!«

VSAK DAN ENA

»Oprostite — ali ste kje videli žogo za tenis?«

»Ric et Rac!«

Kulturni pregled

Osamosvojitve v naši strokovni književnosti

Z nedavno izšlim 41. zvezkom je bil zaključen dr. Nema »Trgovsko-gospodarski leksikon za vsakogar«, ki s svojimi dvema debelima knjigama predstavlja novo obogatitev naše praktične književnosti. Enciklopedija znanja, ki jo je pričela pred leti izdajati Umetniška propaganda (n. z. Hugo Uhlir), nas je z dosedanjimi deli že dokaj emancipirala od tujejezične literature te vrste. Opozorjamo samo na dr. Glonarja »Poučni slovar« (v dveh knjigah) in dr. Nema »Domači vedež« (tudi v dveh knjigah), ki ne nadomeščata samo tujih leksikonov, temveč sta do neke mere za potrebe slovenskega človeka sploh nenadomestljiva, saj najde tu obilo podatkov o domačih razmerah, ljudeh in pojavih, ki mu morajo biti najbližji in ki jih drugod zmanjka. Če pridružno tem knjigam še Glonarjev »Slovar slovenskega jezika« in dostavimo vsaj še Dinandove »Naše zdravilne rastline« kot knjigo, ki jo lahko s pridom rabi sleherni naš človek, tedaj imamo z dvema knjigama »Trgovsko-gospodarskega leksikona« že lepo število priročnikov, kakršnih smo še pred enim desetletjem očitno pogrešali in ki smo si jih želeli zaradi izpopolnitve praktične literature.

V naših razmerah imajo take knjige večji pomen kakor drugod, kjer so lahko samo poslovna zadeva in komaj kaj več. Pri nas moramo vedno misliti na narodni in kulturni pomen naše emancipacije od tujejezičnih priročnikov. »Poučni slovar« in »Trgovsko-gospodarski leksikon« sta opravila pri nas nekako pionirsko delo, ki ga ne kaže omalovaževati. Z razširjenjem in uvajanjem domačega nazivostvoja je potrebno in koristno delo. Prav leksikon lahko mnogo pripomore, da začne tako zvani praktični človek opuščati tuje izraze in spakedranke. Zato ima izdajatelj takih del svoj pomen tudi preko ožjega interesnega kroga; z njimi se podpirajo obča kulturna stremjenja.

Strokovno oceno »Trgovsko-gospodarskega leksikona« za vsakogar« je treba prepustiti strokovnim poročilom. Iz zaključne besede izvem, da je bil urednik slovarja ing. Hugo Uhlir, ki je obenem njegov založnik in avtor člankov v slovarju. Pri sestavljanju se je naslanjal na češki »Ottav obchodni slovník«, kakor tudi na dela drugih tujih in domačih avtor-

jev; poleg tega so sodelovali z izvirnimi strokovnimi prispevki doc. dr. Gorazd Kušej (pravo), bančni ravnatelj St. Hlusička (bančništvo) in prof. dr. V. Strnad in dr. Fr. Bradač. Tudi nestrokovnjaško pregledavanje lahko ugotovi nekatere očitne vrline tega dela. Predvsem je to njegova preglednost, nadalje jasnost njegovega stila in jezika, mnogostranost gradiva, ki kaže široko pojmovanje »trgovsko-gospodarskega« programa in ozir na domače potrebe. Tako je pri statističnih podatkih vedno upoštevana tudi naša država, pravni zakoni in predpisi, ki se tičejo gospodarstva, so obdelani samostojno; med gradivom so uveljavljene tudi naše posebnosti, ki se v tujih priročnikih ne omenjajo. Tako je ta leksikon sad premišljenega kompromisa med kompilacijo tujih spisov in samostojnim delom; tudi tam, kjer se v glavnem drži tujih podlog, je reslo obdelano z zrela domačih razmer in potreb.

Sedaj, ko je zaključeno tudi to veliko delo, mu kulturna kronika dolguje zabeležbo in priznanje, da je bilo delo opravljeno resno in večje. »Trgovsko-gospodarski leksikon« bo lahko na polici slehernega našega gospodarskega človeka nujen in polnreden priročnik, ne pa morda samo domač »surrogat«. Slovenskemu delu take vrste se ni več treba »sramovati« pred tujimi priročniki, saj jih v marsičem še prekaša.

Leksikon bi bil potreben tudi slovenskemu trgovskemu naraščanju in bi kazalo misliti na to, kako bi se v tem primeru premagala ovira sorazmerno visoke cene. Nekdo so dajali absolutom strokovnih šol v priznanje odličnega uspeha strokovne knjige kot dobre svetlovalke na poti od teorije v prakso. Pri nas smo lani opazili značilen sklop, da dobe namesto knjig »hranilno knjižico«. Ne vem, koliko je pri tem odločevala slaba volja, ki jo kažejo nekateri »gospodarski ljudje« nasproti knjigi in koliko so hoteli samo vzpodbuditi varčevanje. Vsekakor pa na trgovsko-gospodarskem področju ne bo napredka brez impulzov, ki jih daje človeku edino le knjiga. Zato je treba priporočiti tudi »praktičnim ljudem« stalen stik s knjigo, zlasti s strokovno knjigo v domačem jeziku. Kajti jezik je posredovalec duha, in samo duh giblje življenje k napredku.

ne scene so koreografsko izborna zaokroženja, lirčno razpoloženje se menjava z epičnim, fantastično in groteskno epizodo se vrstijo učinkovito za komičnimi, povrhu pa je sodelovanje med dovršenim plesnim gibom in spretno napisano glasbo v pravem smislu idealno.

Beograjska izvedba je bila pod vodstvom samega skladatelja Lhotke prav posrečena. Večji oder, boljša oprema in številnejši baletni zbor so posebno v ansamblskih scenah pripomogli, delu do večje barvitosti in močnejšega stopnjevanja v prtljeri z ljubljansko vzporeditvijo. Z glasbenega vidika pa smemo liti po pravici ponosni na ljubljansko izvedbo, ki dela našemu domačemu orkestru in njegovemu dirigentu, ravnatelju g. Poliču.

Kaj je z »Veliko puntarijo?«
Glede na članek pod tem naslovom smo prejeli naslednji popravek:

Prosimo, da priobčite v smislu zakona o tisku z ozirom na članek v Kulturnem pregledu: Kaj je z »Veliko puntarijo?« na str. 7 v 1. in 2. stolpcu 51. številke Vašega lista z dne 2. marca 1937 naslednji popravek:

»Skupina okrog dr. Ehrlicha« ni sporočila v Beograd nikakih pretenj z demonstracijami. »Mladenički okrog« »Straže v viharju« niso nikakoli kulturni diktatorski teroristi, še manj »se seveda šele vadijo v kulturnem terorizmu«. Krog akademikov okrog »Straže v viharju« ni »nikakoli skupina s fanatiziranimi študenti«, temveč hoče biti le načelen in dosleden v svojem mišljenju in delu. Ni res, da bi skupina »okrog Straže v viharju« kdajkoli žugala z demonstracijami zoper Kretovo »Veliko puntarijo«. Se manj pa je res, da bi »zamenjavala, če treba, duha s pestjo«.

Uredništvo in konzorcij »Straže v viharju«

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Sreda, 30.: Pokojnik, Red B.
Četrtek, 31.: Zadrege nad zadrego, Red C. trtek.

Petek, 1. aprila: Zaprtlo.
Sobota, 2.: Veronika Deseniška, Izven. Gostuje gđ. Bogomila Nučičeva, Znižane cene od 20 din navzdol.

Nuščeva poslednja komedija »Pokojnik« je imela na našem odru velik uspeh. Vse glavne vloge so zasedene po najboljših igralcih, ki so pri vsaki predstavi tudi na odprtem odru deležni toplice priznanja.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Sreda, 30.: Tosca, Red Sreda.
Četrtek, 31.: Seviljski brivec, Gostuje Ada Sari, Izven.

Petek, 1. aprila: Rigoletto, Proslava 25-letnice umetniškega delovanja višjega režiserja prof. Osipa Sesta, Izven.

DRAMA

Ada Sari, ena najslavnejših koloraturk svetovnega slovesa, bo pela svojo najslavnejšo vlogo Rosino v »Seviljskem brivcu«. Na našo tako znamenito pevko opazujemo in vabimo občinstvo. Ostala zasedba občinstva. Gospa umetnica je gostovala v minulih dneh v Beogradu, sedaj pa gostuje v Sofiji, odkoder pride v Ljubljano.

Biša člana naše opere, gg. Josip Gostič in Marjan Rus, bosta sodelovala v petek zvečer v Verdijevi operi »Rigoletto« s katero se proslavi 25-letnica umetniškega delovanja prof. Osipa Sesta. Tudi zasedba ostalih vlog je zanimiva. Naslovno vlogo poje g. Primožič, ki je brez dvoma eden najboljših Rigolettov, kar jih je nastopilo v naši operi. Gidlo bo pela prvič gđ. Nolljeva, Madaleno ga. Kogeljeva in Sparafucella g. Betetto. Občinstvo vabimo, da z obilnim poslom počasti jubilej prof. Sesta, ki je bil vedno delovan na vse strani in bil skoro vselej vsem, ki so se obrnili nanj za pomoč, na razpolago. Tako naj bo častna dolžnost našega občinstva, da prisostvuje v petek proslavi v operi.

Znamenita plesna umetnika Pia in Pino Mlakar prideta zopet v Ljubljano na enkratno gostovanje v ponedeljek 4. aprila v operno gledališče. Pod njunim vodstvom in z njunim sodelovanjem v glavnih vlogah se bo ponovila izvedba Lhotkovega baleta »Vrag na vasi«, pri katerem nastopi tudi del baleta zagrebškega gledališča. Uprava bo izvedla to gostovanje le, ako bo odziv ljubljanskega občinstva zadosten in bo do nedelje 3. t. m. prodano dovoljno število vstopnic. Zato prosimo in vabimo zainteresirane, da si kupijo vstopnice pri dnevnih blagajni in oeri pravočasno.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 2. aprila ob 20.15.: Smuk smuk.
Nedelja, 3. ob 16.: Smuk smuk.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 30.: Zaprtlo.
Četrtek, 31.: Gidlo, Red B.

Mogočna skupščina sokolske gorenjske župe

V nedeljo dopoldne je bila v Kranju redna glavna skupščina sokolske župe Kranj, ki je bila odlično obiskana. Dvorana je bila lepo okrašena, s pročelja Narodnega doma pa je plapolala ogromna državna zastava.

Zupni starešina br. Jaka Špicar je toplo pozdravil delegate, predvsem pa zastopnika saveza SKJ dr. Branka Čipčiča iz Beograda. Brzojavni pozdravi so bili poslani I. sokolskemu starešini kralju Petru, ministru za telesno vzgojo naroda in Savezu SKJ v Beogradu. Brat Špicar je končal svoj nagovor z vzklikom: »Veliki Stvarnik, daj moč, zdravje in srečo našemu mlademu kralju, da nam bo zgradil veliko, močno in nepremagljivo Jugoslavijo!« Sokoli iz Kranja so nato zanosno zapeli državno himno. Starešina je dalje orisal sokolske nalge in smotre v tem, da se vzgaja telesno in duševno močan narod in da delujemo na zblizanju slovanskih narodov in držav. Iskreno je pozdravil v Kranju bivajoče brate Čeha in je naslovil bratske pozdrave češki obci sokolski in vsemu češkoslovanskemu narodu. Spomnil se je med letom umrlih bratov in sester: Tomaža Masaryka, Renate Tyrševe, škofa Uccellinija, Ivana Bajzila, saveznega gospodarja Branka Živkovića, blagajnika Momčila Brnovčkega, dr. Ljudevita Pivka, Mateja Hubada in tragično preminulih starešin z Bleča in Gorja Ivana Kende in Jakoba Kunstlja.

Poročila tajnika, načelnika in drugih činiteljev so pričala, da je bilo sokolsko delo v minulem letu najbolj razgibano in najuspešnejše, odkar obstoja župa. Edinice so deloma korporativno, deloma z močnimi deputacijami sodelovale pri razvijanju članskega prapora Sokola na Blejski Dobravi in naraščajškega prapora v Strazišču, na slavi planinskega polka v Škofji Loki, pri razvijanju I. deškega prapora v Kranju, pri

Sokolsko društvo Ljubljana - Šiška obvešča vse svoje članstvo, da bodo odslej statistične uradne ure vsak četrtek od 18. do 20. ure v Sokolskem domu. Vabimo članstvo, da se teh uradnih ur čim bolj poslužuje in pri tej priliki poravnava svoje obveznosti napram društvu.

Mursko sokolsko okrožje Ljutomer. V nedeljo je bila seja Murskosokolskega okrožja v Ljutomeru, na kateri so se razpravljale razne važne tekoče zadeve, zlasti propaganda in priprave za vsesokolski zlet v Pragi, kamor je prijavljenih doslej 25 članov in članic, po večini telovadecih. Sklepalo se je nadalje o društvenih nastopih, ki so predvideni o okrožju in sicer v 5 edinicah v teku junija, julija in septembra in to v Ljutomeru 12. junija, v Veržeju 26. junija, Sv. Jurij v maju, Cven ali Strigova dne 10. julija, okružni zlet pa dne 11. septembra v Gornji Radgoni. Takme članstva in naraščaja bodo v Ljutomeru za vse edince v okrožju 16. junija popoldne, mladinski dan dne 18. septembra, tajni pešizlet v septembru. Pri volitvah je bil z malo spremembo izvoljen po večini star odbor z br. Slavkom Stoparjem in s. Ogorečevom Marico na čelu.

Iz Zagorja

z Smrti izglednega moža. Po dolgem bolehanju je umrl v ponedeljek zvečer upokojeni steklarski mojster g. Josip Ernej, star 68 let. Zagorje je izgubilo z njim enega izmed redkih odkritih in poštenih mož. Pokojni Ernej se je izučil v steklarski stroki ter svoje znanje izpopolnil tudi v tujini. Dva krat je bil v Ameriki, kjer si je prislužil lepo premoženje. Potem je delal v zagorski steklarni ter bil po njeni ukinitvi upokojen. Dokler mu je zdravje dopuščalo, je rad zahajal med zeleno bratovščino, ki je zdaj izgubila zvestega in značilnega člana. Polag soproga žaluje za njim sin Josip, ki je ugleden posestnik, trgovec in gostilničar v Zagorju. Mnogostevilni prijatelji in znanci bodo ohranili Josipa Erneja v lepem spominu. Žalujemo iskreno sožalje.

Dr. Nikola Bobčev umrl

Iz Sofije je prispela vest, da je umrl dne 23. t. m. eden najznamenitijh propagatorjev slovenske vzajemnosti med Bolgari, neuporni delavec za kulturno zblizevanje slovanskih narodov dr. Nikola Savov Bobčev.

Rodil se je 1. 1863 v Eleni, obiskoval srednjo šolo v južnoruskem mestu Nikolajev in dovršil univerzitetne študije v Lipskem (1. 1887). Bil je dolga leta gimnazijski profesor in ravnatelj, član Prosvetnega sveta pri sofijskem Prosvetnem ministrstvu, sekijski načelnik in glavni inšpektor tega ministrstva. Od 1. 1911 do 1913 je bil ravnatelj Narodne knjižnice v Sofiji. Od 1. 1913 do 1926 je bil lektor, nato pa redni profesor bolgarskega jezika na Trgovski gimnaziji v Sofiji; prav tako je bil lektor bolgarsčine, pozneje pa tudi profesor nemškega in bolgarskega jezika na 1. 1921, ustanovljenem Svobodnem veseučilišču v Sofiji.

Dr. Nikola Bobčev je bil član Bolgarske akademije znanosti in umetnosti. Izmed njegovih spisov so posebno važni tili: »Izobraženje v bolgarska narodna epika«, »Filosofska propovedstva v naših sredini učilnicah«, »Gozdov v Bolgarsko«, »Vzvod v slavjanskite literature«, »Slavjanskiškoto dvizhenje v Rusija i novobolgarskoto obrazovanie«.

Od 1. 1907. je bil dr. Nikola Bobčev urednik revije »Slavjanski glas«, glasila Slovanskega društva v Bolgarii, kakor tudi drugih izdaj tega zasluznega in pomembnega društva. V njegovi redakciji je med drugim izšel zbornik »Proslava na Osvoboditelna vojna (1877-78)«.

Z njegovo smrtjo je zazijala v vrstah Slovanskega društva v Sofiji globoka vrzel. Odličnemu Slovancu bo ohranjen v zgodovini slovanske vzajemnosti misli časten in trajen spomin!

Polemika o kompozicijski šoli v Ljubljani

K odgovoru Uroša Prevorskega še o kompozicijski šoli v Ljubljani imamo pristavit naslednje:

k odstavku I. G. Prevorske me je v prvem članku imenoval navedel med onimi, katerim odredka vsakršno znanje kompozicijske tehnike. Qui tacet, consentire videtur, torej je moral pričakovati odgovora.

k odstavku II. Ni res, da sem smatral pisanje o pereh vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z bodočo glasb. akademijo, škodljivo in nedopustno. Pač pa sem to trdil o enostranskem in neobjektivnem ter krivljenem pisanju.

k odstavku III. Spoštujemo skladatelje in pobornike novih stremljenj le zaradi njih znanja in uspeha, ne pa zaradi njih neznanja in neuspeha. Ali ni skrajno neverjetno, da bi g. Sl. Osterc, ki mu g. Prevorske v svojem drugem članku daje hote gornje atribute, ne bil svojih učencev (brez izjeme!) naučil ničesar, kar je le podobno skladateljski tehniki?

k odstavku IV. Poudarjam ponovno, da bi g. Prevorske videli, kolika je skupnost v delih bivših Ostercjevih učencev, čim bi se potrudili, prepričati se o dejstvih, o katerih nepoučen javno razpravlja. Vem, da je izkupiček mojega dosedanjega skladateljskega delovanja majhen. Vendar g. Prevorske tudi ve, da se v prvi vrsti udeležujem kot pedagog in pianist. Zato sem kar ponosen, da je moje kompozitorno delo še vedno tolikšno kot delo nekaterih glasbenikov-skladateljev, ki so g. Prevorske »vodilnice«. Kar se tiče kvalitete mojega dela, bi si Prevorske sodbu jemal k srcu, da niso kompetentnejši (in med njimi taki ki imajo klasike »v malem prstu«) drugačnega mnenja od njega. Ker g. Prevorske polaga toliko važnost na tehnično plat, mi zagotavljam, da znam v svojem delu zagovarjati in utemeljiti vsako noto. Zato odklanjam Prevorskevo edinstveno sodbu, zavilo v kopico »skromnih opazk«,

Mlakarjeva v Beogradu

Na praznik, dne 25. marca je tudi Beograd doživel premiero Lhotkovega baleta »Vrag na vasi«, ki ga Ljubljana dobro pozna že z jesenskega gostovanja obeh plesnih umetnikov - Mlakarjevih. Predstavi je dala svečano obeležje navzočnost ministrskega predsednika, nekaterih ministrov, diplomatov itd. Z napetostjo in zanimanjem je beograjsko občinstvo, ki je napočilo gledališče, sledilo dogodkom na odru in zvokom v orkestru ter med scenami, ob pavzah, posebno pa ob zaključku iz navdušenja nad živim kolom obsipalo izvajalce, predvsem oba Mlakarjeva in rektorja g. Lhotko z burnimi ovacijami.

Mlakarjeva poznata svoje občinstvo. To izkustvo jima je poleg prečiščenega okusa in zanesljivega inštrumenta pomagalo ustvariti to triurno, po narodni osnovi prirojeno in na nacionalnih plesnih in glasbenih motivih zgrajeno delo, ki kljub pogosti epinosti, tipični za južne Slovane, lahko do kraja zaniমা in obdrži gledalca v napetosti. Posamez-

Veliko zastopstvo avtomobilov najbolj znane znamke

išče za vodstvo svoje velike avtomehanične delavnice mlajšega, spretnega, marljivega in energičnega

mojstra-poslovodjo

jugoslovenskega državljanca, s perfektnim znanjem tudi nemškega jezika. Pismene ponudbe v obeh jezikih ter fotografijo nasloviti na »Inserta«, oglasni zavod, Zagreb, Jelacicev trg 4 pod šifro »Pouzdana sila«.

Tvrda Lovro Demšar

sporoča, da je dne 28. t. m. po težkem trpljenju premislila njena dolgoletna in marljiva uslužbenka, gospa

PAVLA MALI

Pogreb bo v sredo, 30. t. m. ob 2. uri izpred mrtvaške veže Splošne bolnice.

Zvesto sodelavko ohranimo v trajnem spominu!

LJUBLJANA, dne 29. marca 1938.

Zapustil naju je predobri oče, gospod

ALBIN KONRAD

postajenačelnik v pokoju

v torek, 29. marca 1938 na svoj 70. rojstni dan.

Pogreb bo v četrtek 31. marca ob 16. uri iz kapele na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani.

GORNJI DOLIC, dne 29. marca 1938.

Žalujoci hčerki BERTA in VIKI

LE OGLASI V „JUTRU“ IMAJO NAJVEČJI USPEH!

Jackson Gregory:

Juana Castanares

Roman

»Bojite se, to je vse,« se je Kid zasmel. »A le zakurite, če hočete. Čim bolj svetlo bo, tem bolj zame. — Moj Bog, kako ste občutljivi!«

Pohitela je bila h košari z drvini in strahoma odskočila, ko je z dolgim korakom stopil ob njeno stran.

»Kaj ste tako plašni, plavalas lepotica Guera?« je Kid nestrpno dejal. »Saj vas ne mislim zadaviti! Ali sem mar ljudojed, ki žre mlada dekletca? Stojte! Ne izmumate se mi! Ne izpustim vas —«

Tedajci je planil skozi odprto okno jasen, smrt-nohljen glas. Čeprav ni zvenel dosti močnejše od običajnega pogovora, jima je udaril na ušesa kakor vzbuh:

»Tako ti Boga, Kid French, prvi za samokres in brani se!«

DVA ODJAŠETA, EDEN OSTANE

Kid French, ki ni bil drugače nikoli v zadregi za besedo, je kakor nem z odprtimi usti stmel v vsiljenca. Presenečenje ga je bilo omamilo. Tako varnega se je čutil pred vsako motnjo, tako prepričan je bil, da danes ne bo več srečal Hawka, in zdaj mu je donel njegov glas na uho kakor glas

56 žive pogube. Hawkova glava se je pokazala v okenskem okviru, in cev njegove puške je iz razdalje nekaj korakov pomerila nanj.

Ko ga je prvi strah minil in je še vedno čutil življenje v sebi, se je Kid French hitro spet zbral. Sekunda za sekundo je minevala, ne da bi bil počil strel, ki bi bil moral dati Hawkovim besedam poudarek. Kid se je ta čas utegnil spomniti svojega samokresa, ki mu je le rahlo tičal za pasom, a spoznal je bil, da bi ga že prvi mig s prstom utegnil stati življenje. Zato se je odločil in vrgel obe roki visoko v zrak. Ker je precej dobro poznal ljudi, je vedel, da s tem ne tvega ničesar; je še vedno na svetu dovolj norcev, ki ne sprotijo, če nasprotnik iztegne roke kvišku. In Hawk je bil izmed teh norcev.

»Vdam se,« je negotovo zastokal Kid, in ustnice so se mu spatile. »Uj—jel si me k—kakor jagnje.«

»Zelo me mika, da bi te upihnil, naj primeš za orožje ali ne,« je rekel Hawk, in Kida Frencha je izpreletela mrzla zona.

»T—to bi bil um—mor,« se je zarežal.

»Umor? Če ubijem podlega črva, kakršen si ti? Zoprna žival!«

Kid French si je obliznil ustnice in globoko zasopel. Ne, tako dolgo človek ne čaka, ako res hlepi po krvi.

»Beži, beži,« se je ohrabil. »Niti dotaknil se nisem gospodične, če ti je toliko do tega. Nič žalega ji nisem mislil storiti. Samo —«

»Jezik za zob!« je kriknil Hawk. Jezilo ga je, da se je bil spustil v prerekanje, namesto da bi bil

Kida pri priči ustrelil. A ta ga je pravilno sodil: Hawk ni bil zmožen pomeriti na človeka, ki je stal pred njim in držal roke kvišku.

Guera razen prvega presenečenega vzklika še ni bila dala glasu od sebe. S Kidom vred je mislila, da mu bo Hawk pognal svinčenko v glavo, in zdaj se ni mogla ne ganiti ne izpregovoriti. Še vedno vsa iznemogla od groze, je dihlila:

»Ne! Nikar ga ne ubijte!«

Kidov zbegani pogled je blodil med njima sem in tja, in spet in spet se je obližoval po ustnicah.

»Tako je prav — to je dobro —«

»Guera Perrigo!« je rekel zaklical Hawk.

Celo zdaj se je zavedla, da jo imenuje spet »Guera Perrigo«, prav tako kakor prej, ko se je poslavljala in mahoma je zasulila, zakaj Kid ni smel zvedeti, kdo je. niti ne, da sama pozna svoje pravo ime. In zdaj je tudi razumela, da je Hawk prej čutil navzočnost tretjega človeka. Zato je tako glasno govoril z njo. In že od prvega trenutka je imel namen, da se nenadoma vrne.

»Da?« je rekla kakor da bi se dramila iz sanj.

»Ali naj kaj storim?«

»Vzemite mu orožje. A pazite! Držite se kar moči daleč proč od njega, samo s prsti sežite po samokres. Ako se gane, odskočite v stran — da ga lahko počim.«

Trepetala je in le s težavo brzdala mišice. S palcem in konci prstov je potegnila Kidu samokres iz pasu. Nato je odskočila. Zelo se je morala premagati, da se je dotaknila orožja. Zdaj ji je zdrknilo izmed prstov in zaropotalo na tla.

»Porinite ga z nogo v kot,« je rekel Hawk.

»Oh, saj tako ne storim ničesar!« je French zavtrdil.

»V kot za vrata stopi!« je ukazal Hawk. »Postavi se z obrazom k steni! Zdaj pridem noter.«

»Le daj!« je Kid zagodrnjal. Smrtni strah ga je bil minil. Jeza in osramočenje sta kipela v njem, že zdaj je mislil na maševanje. Žal mu je bilo, da se prej ni upal ustreliti.

Hawk je zlezal skozi okno, ne da bi spustil Kida Frencha izpred oči, vsak trenutek nared, da sproži samokres.

»Če bi le vedel, kaj naj storim s teboj,« je zamrmral, ko je bil v kot.

»Izpusti me — to je edino, kar moreš,« je med zobmi zarenčal Kid. »Čim prej, tem bolje! In ko se prihodnjič srečava —« je izzivalno dodal in prilil ploho kletvin in grdih psov iz krčevito spačenih ustnic.

Hawk mu je jezno ukazal, naj molči.

»S pištolo te česnem po butici, pa si odpravljaj,« je rekel, in Kid French se je ugriznil v jezik.

Zdaj si je Hawk prvič privoščil pogled na deklico, ki je stalo zraven njega. Bila je strahotno bleda in njene oči so se otroško dvigale k njemu. Torej mu je vendar že neomejeno zaupala, njemu edinemu izmed vseh ljudi, kar jih je poznala.

»Kaj bi bilo, da se niste vrnili!« je zašepetala.

»Nikar ne izgublajte poguma!« je rekel s hrablilnim glasom.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Delovodja
dobi takoj mesto za elektro-tehnično obrt. Poizve se Dolenjska cesa 23a, Cerne, 6419-1

Frizerko
dobro moč, sprejme proti dobri plači Salon Vreček, Ljubljana VII, Celovška 30a 6427-1

2 frizerki
dobro izurjeni ter praktično, sprejemajo takoj v stalno službo. Rep Viktor, frizer, Ljubljana, Gledališka 8, 6419-1

Brivski pomočnik
dobro delavec, dobi stalno službo takoj pri Ivan Vozlič, Celje, 6425-1

Kleparski pomočnik
dobro izurjen v vodovodni inštalacijski stroki, vojašine prost, dobi takoj stalno službo. Ponudbe s točno navedbo dosedanjih služb je poslati na podružnico Jutra v Celju pod značko »Dobro izurjen«, 6423-1

Dobrega

lesostrugarja
in vajenca išče za takoj Rojina Franc, Kolo dvorska ul. 8, 6083-1

Brivski pomočnik
dobro delavec, dobi službo pri Ivan Gurin, Kamnik. Takojšen nastop, 6388-1

Kuharico
pridno, pošteno, ki zna dobro kuhati, sprejme družina. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6408-1

Natakarico
pošteno, pridno, simpatično, od 19 do 25 let, staro, sprejemajo takoj. Dobrodošlo znanje nemščine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Koroška«, 6384-1

Vrtnarja s prakso
v kulturi trajnic, lepotičnega grmičevja in konifer, sprejemamo. Posvetilo Sele p. St. Vid pri Sučini, 5839-1

Dekle za vse
pridno in pošteno, ne izpolni 30 let staro, dobi službo pri samostojni gospici. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boliše«, 6382-1

Samostojne

kuharice
dekleta za vsa hišna in kmečka dela, dobre službe v poslovalnicah Jutra 10, Istotam je prenočišče za ženske in se naroča list »Gospodinska pomočnica«, 6380-1

Prva jugoslov. tvornica vagonov
v Slav. Brodu potrebuje takoj večje mizarje, električarje, železostrojarje in plekarje, 6399-1

Natakarico
čedne in priključne zunanjosti, mlajšo, sprejme boljša gostilna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6392-1

Krojaškega pomočnika
kateri ima veselje tudi za izveščanje v damskem delu, sprejemamo. Plesko, Cankarjevo nabrežje 3, 6402-1

Brivskega pomočnika
sprejemamo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6411-1

Knjigovodja

mlajša moč, z dovršeno trgovsko akademijo ali s praktično dobi nameščenje. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo osebnih podatkov, dosedanjega zaposlenja in referenc je poslati na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zavarovalnica 777«, 6410-1

Krojaškega pomočnika

ki je vajen vseh del, mlajšo moč, sprejemamo takoj, Franc Gerjavič, krojač Brezice, 6416-1

Službe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtnar
samski, več v sadjarstvu, cvetličarstvu in zelenjavi, z večletno prakso in sprječevali, išče službo. Dopus na ogl. odd. Jutra pod značko »Samostojne«, 6430-2

Gospodična

24 let stara, z znanjem nemščine in hrvaščine, išče mesto k otrokom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6403-2

INSERIRAJ V »JUTRO«

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mehanične obrti

ali ključavnice, se želi izučiti 16 leten zdrav, močan fant z vso okrho in to na delu. Prašnikar Ivan Zg. Šiška 310, 6395-44

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Pouk
Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruktorja (ico)
za italijanski jezik, izjem. Ponudbe pod »Konverzacija« na ogl. odd. Jutra, 6397-4

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za začetnike in izveščanje. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmodernejša strojeopisna, na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. zvečer. Šolnina najnižja. Pričetek pouka 4. aprila. Tečaji 2 do 4 mesece. — Christofor učni zavod. Dobromirskova cesta 15, 6396-4

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Voluharje

preženeš usrečno z Zelio pastu. Tuba z navodilom Din 14.50. ¼ ke doza Din 75. Sever & Komp., Ljubljana, 5860-6

Gg. Frizerji!

Apparate za trajno ondu lačijo in pribor za gotovino in na obroke dobiti po najnižjih cenah. Josip Pavličić, električar Zagreb. Deže ličeva ul. 76, 6062-6

Kočija
eno in dvoprežno naravno lakirano ugodno napravo. Kamnik Maj strova 3, 6084-6

Radi selitve

ugodno prodam kuhinjsko pohištvo, kauč in fotelje, omare, perziske preproge in ležalne stvari. Ogled električar Dunav, vrata št. 22, II. nadstropje, vhod Beethovnova ul. 14, 6329-6

2 lekarniški

tara tehnični nosilnost do 1 kg. brezbrizni, izgotovili iz medij, brez omare, ugodno prodam. Lekarna Hočevar, Vrhnika, 6343-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fotelje in mize
rabljene a v dobrem stanju za opremo pisarne kupimo takoj. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Fotelje«, 6393-7

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Motorno kolo
znamke Diamant 98 cm — prodam. Ljubljana, Tržaška 92, Vič, 6420-10

Motorno kolo

s prikolico Harley Davidson 1200 cc in v zelo dobrem stanju. Gove pnevmatike prodam radi naba ve avtomobila. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 5956-10

Prodaj Indian 750

demonstrir, nev. batj, cil. prebrušeni Garaz Kopac, Frankopanska, 6385-10

Ford avto

poltovorn, dobro ohranjen, ugodno prodam. Sv. Petra cesta 48, 5283-10

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bukova drva

napol suha, postavljena na dom, prodam vsako količino. Cena po dogovoru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6486-15

Javorovih desk

tri kubične metre bo prodanih na javni dražbi v Trzinu, v Podlinski ulici št. 125, aprila ob 11. uri. Na dražbo opozarjamo zainteresente, 6333-15

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

vrstnostne papirje, delnice 3% obveznic novoučnem po najvišji ceni takoj v gotovini.

Kupite srečke Drž. razredne loterije v moji kolekturi »Vrelec sreče«.

AL. PLANINŠEK

Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 55-10. Irg. agencija za bančne in kreditne posle, 23-16

Dvigajte v oglašnem oddelku dosegle ponudbe:

Stev. 15.040-1938.

NATEČAJ.

Na podlagi sklepa predsedništva Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu z dne 22. marca 1938. l. pod čl. 6 se j. zapisnika se razpisuje s tem natečaj za izpolnjenje:

1. za pet mest pomožnih dnevničarjev z dovršeno pravno fakulteto s plačo od din 1200.— za prve tri mesece službovanja, a dalje s plačo od din 1350.— mesečno.

2. za dve mesti pomožnih dnevničarjev z dovršeno filozofsko fakulteto in diplomu iz matematike s plačo din od 1200.— za prve tri mesece službovanja, a dalje s plačo din 1350.— mesečno.

3. za tri mesta diplomiranih absolventov ekonomsko-komercijalne visoke šole s plačo od din 1200.— za prve tri mesece službovanja, a dalje s plačo din 1350.— mesečno.

4. za deset mest pomožnih dnevničarjev s popolno izobrazbo srednje šole oziroma trgovske akademije in maturo s plačo din 1200.— mesečno.

5. za štirideset mest pomožnih dnevničarjev z najmanj štiri-razredno srednjo ali njej enako šolo s plačo din 1000.— mesečno.

Pogoji za nameščenje so sledeči:

a) da so reflektanti državljani kraljevine Jugoslavije in da so večji srbo-hrvatskega ali slovenskega jezika.

b) da so dovršili 18. leto življenja in da niso starejši od 35 let.

c) da imajo telesno, duševno in moralno sposobnost za službo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.

d) da so brezhibnega vedenja ter da niso bili odpuščeni iz službe Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali iz kake druge javne službe.

e) da ne stoji pod skrbstvom ali konkurzom, da niso v preiskavi ali pravomočno obsojeni za zločinstvo ali prestopke iz koristoljubja ali za prekršek prometne ali poslovne tajne (§ 186 Zor-a).

Poleg tega morajo imeti reflektanti lep rokapis, a za mesta pod 5. imajo prednost oni, ki so večji strojeopisja.

Izbrane osebe bodo poklicane postopno v službo, po službeni potrebi.

Prošnji ima vsak prosilec priložiti: rojstno spričevalo, domovinski list, spričevalo o dosedanjem poklicu, o zdravju, vedenju, šolska spričevala, liste o zakoniti zakonski zvezi, o letih otrok.

Za prijavo se mora dokazati s spričevalom zdravnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali njegovih krajevnih organov ali zdravnika državnih ali samoupravnih oblasti ter s še enim spričevalom izdanem po državnem ali drugem javnem dispanzerju odnosno zdravniku specialistu za tuberkulozo.

Lastnoročno pisane ponudbe in s popolnimi dokazili opremljene prošnje morajo prosilci nasloviti na Osrednji urad za zavarovanje delavcev najkasneje do zaključno 23. aprila 1938. l. do 12. ure dopoldne.

Na zakasnele ali nezadostno opremljene prošnje se ne bo oziralo.

Namestitve vseh sprejetih oseb je začasna in traja, v kolikor službeni odnos ne bi bil prej razrešen (§§ 4 in 11 Pravilnika o službenem odnosu dnevničarjev) do 31. decembra 1938. zaključno ko preneha s tem, da se v 1939. letu lahko ponovno sprejmejo v službo odnosno morejo nameščenje podaljšati v mejah v budžetu odobrenih mest za to leto.

OSREDNJI URAD ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV V ZAGREBU.

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stavbene parcele

so naprodaj v Celju. Vpraša se pri Faninger, Glavni trg št. 8, Celje, 6424-20

Prodaj ali zamenjam

za protivrednost v Mariboru št. 1000 kv. metrov na periferiji Ljubljane. Zraven vodovod in elektrika. Pripravno za kako obrt ali vrtinarjo. Sušaršič Leopold, Maribor, Wattova ulica 3-1, 6297-20

Lokalit

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trgovino

z mešanim blagom in inventarjem oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Takoj oddam«, 5814-19

Pisarno

na dvorišču. Kolodvorska 18 oddam. Vprašati pri hišniku 6415-19

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisobno stanovanje

v centru mesta, oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6381-21

Enosobno mansardno

stanovanje, oddam maja na Bleiweisovi cesti št. 9. Informacije II. nadst., levo, 6412-21

Maločlanski družini

oddam enosobno stanovanje za april. Rožna dolina Cesta VI, 4, 6414-21

4-sobno stanovanje

pripravno zlasti za pisarniške lokale, oddam v Dalmatinski ulici v namem za 1. maj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6364-21

Stirisobno stanovanje

komfortno, z vrtom, oddam v vili. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 6426-21

Sobo odda

Beseda 1 Din,